

Družbeni plan okraja Koper za leto 1960

103

PRVI DEL

SMERNICE ZA GOSPODARSKI RAZVOJ V LETU 1960

I. poglavje

OSNOVNE NALOGE IN SMER- NICE ZA RAZVOJ V LETU 1960

Osnovne naloge za gospodarski razvoj in razvoj družbenega standarda izhajajo iz smernic družbenega plana okraja Koper za razdobje od 1957 do 1961 ter smernic zveznega in republiškega družbenega plana za leto 1960. Te pa se oslanjajo med drugim tudi na dosedanje uspehe, zlasti na uspehe v letu 1959 in na ustvarjene materialne pogoje za nadaljnji razvoj.

Spričo dosežene materialne osnove in razvoja proizvodjalnih sil v našem okraju, da bi bili skladno s tem v bodoče doseženi še večji rezultati na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja, se postavljajo v letu 1960 predvsem naslednje osnovne naloge:

1. Treba bo še s pospešenim tempom večati fizični obseg proizvodnje in storitev ter blagovnega prometa predvsem v industriji, v kmetijstvu, v prometu in v preskrbovalnih uslužnostnih dejavnostih, da bi tako dosegli planirano raven narodnega dohodka za leto 1961 že v letu 1960. Zato bo treba še bolj gospodarno izkoristiti osnovna in obratna sredstva, lotiti se bo treba ukrepov za takojšnje aktiviranje nedograjenih investicijskih del, razpoložljiva sredstva pa usmerjati v rentabilne in kar najbolj donosne objekte.

2. Skladno z naraščanjem proizvodnje in blagovnega prometa je treba povečati tudi produktivnost dela. Pri tem si je treba prizadevati, da se poveča najnujnejša delovna sila le pri novih zmogljivostih, pri obstoječih pa doseči postavljene naloge v glavnem z obstoječo delovno silo. K temu naj pripomorejo predvsem razne rekonstrukcije in odprave ozkih grl, povečati bo treba obseg kooperacije med podjetji, utrditi in poglobiti bo treba sodelovanje med proizvodnjo in raziskovalnimi zavodi za nadaljnje izboljševanje organizacije dela in tehnoloških postopkov.

Nove naložbe v osnovna sredstva za novogradnje, za rekon-

strukcije in za odpravo ozkih grl v gospodarskih organizacijah morajo sloneti na povečani mehanizaciji in avtomatizaciji, ki sta odločujoča činitelja za hitrejši gospodarski in tehnični napredek ter za povečanje proizvodnosti.

Za dosego postavljenih proporcij pri zaposlitvi in produktivnosti dela v letu 1960 morajo gospodarske organizacije še dosledneje sprovajati določila novih tarifnih pravilnikov s tem, da še povečajo obseg nagrajevanja po učinku in iščejo še spodbudnejše načine in oblike nagrajevanja.

Pospešeni gospodarski razvoj z uvajanjem sodobne mehanizacije in avtomatizacije bo zahteval v letu 1960 in v naslednjih letih od našega neposrednega proizvajalca in vodstev gospodarskih organizacij vedno večje strokovne in politične kvalifikacije. Zato je treba, da gospodarske organizacije sodelujejo z zbornicami, zavodi za proučevanje metod in organizacije dela, ljudskimi odbori, političnimi in družbenimi organizacijami ter pripravijo ustrezne programe za načrtno in sistematično vzgojo kadrov na vseh stopnjah šol. Pri tem je treba usposabljanju delavca na delovnem mestu posvetiti posebno pozornost.

3. Tudi v bodoče bo treba za izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih in za zboljšanje življenjske ravni prebivalstva posvetiti vso skrb. Zato pa mora biti povečanje osebnih dohodkov zaposlenih skladno s povečano produktivnostjo. Občinski ljudski odbori morajo s svojimi ukrepi vskladiti rast realne kupne moči državljanov s perspektivnimi nalogami razvoja družbenega standarda vsega prebivalstva. To pa bo možno doseči tako, da občinski ljudski odbori začnejo s pomočjo gospodarskih organizacij dosledneje in odločneje reševati probleme s področja preskrbe mest, zlasti s kmetijskimi pridelki. Hkrati pa je treba poskrbeti še za povečanje in izboljšanje obsega storitev v obrti, v komunalni dejavnosti in v družbeni prehrani, pri urejanju komunalnih naprav in pri graditvi nekaterih važnejših objektov družbenega standarda, predvsem v šolstvu ter v komunalni in stanovanjski izgradnji.

V naporih za nadaljnjo utrditev trga morajo občine in podjetja preprečevati vsako zapiranje tržišča, izločevati posrednike ter izboljšati in modernizirati posredovanje blaga med proizvodnjo in potrošnjo.

Zelo pomembno vlogo za izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva bodo imele stanovanjske skupnosti. Zato je potrebno, da jim občinski ljudski odbori in gospodarske organizacije pomagajo pri ustanavljanju raznovrstnih servisnih služb in pri razvijanju drugih dejavnosti.

Pri reševanju navedenih problemov se morajo občine oslanjati tudi na prispevek sredstev od državljanov.

4. Skladno z naraščanjem proizvodnje in storitev si morajo gospodarske organizacije prizadevati za stalno večanje izvoza, predvsem končnih izdelkov, pri storitvah v prometu in turizmu pa omogočiti čim večji dotok tujih plačilnih sredstev. Treba je tudi varčno trošiti surovine ter material in povsod tam, kjer je možno, naj domači material nadomesti uvoženega.

5. V kmetijstvu je treba uvajati sodobno agrotehniko in mehanizacijo za povečanje kmetijske proizvodnje in za utrjevanje socialističnih odnosov na vasi. Potrebno bo še nadalje razvijati živinorejske socialistične obrate, povečati kooperacijo zlasti v živinoreji in razvijati obrate za predelovanje kmetijskih pridelkov.

6. Da bi razpoložljiva investicijska sredstva uporabili kar najekonomičneje in kar najbolj rentabilno, si je treba prizadevati za njihovo kar najbolj gospodarno naložbo. Izboljšati bo zato treba organizacijo projektiranja in v večji meri tipizirati razne objekte, s pravočasno izdelavo potrebne investicijske dokumentacije pa si zagotoviti nemoteno in ceneno izgraditev. Sredstva gospodarskih organizacij bo treba preko raznih stimulativnih oblik združevanja usmerjati predvsem na izvršitev nekaterih osnovnih nalog, postavljenih s tem planom. Potrebno bo s pospešenim tempom proučevati in izdelovati programe in projekte za take objekte, ki bodo omogočili nadaljnjo krepitev gospodarske moči okraja.

7. Za uspešno izvajanje postav-

ljenih nalog s tem planom morajo gospodarske organizacije izdelati svoje operativne plane ter s sistematičnim spremljanjem in ukrepanjem zagotoviti predvideni obseg proizvodnje in storitev. Spremljati morajo osnovne proporce v delitvi dohodka, posebno delitev čistega dohodka med osebne dohodke in sklade. Ljudski odbori, politične in družbene organizacije pa morajo s svojimi priporočili kolektivom in s svojimi ukrepi v celoti zagotoviti izvajanje smernic in proporcev tega družbenega plana.

II. poglavje

DRUŽBENI BRUTO PROIZVOD IN NARODNI DOHODEK

Razvoj proizvajalnih sil in doseženi uspehi v gospodarstvu okraja v zadnjih letih, zlasti pa v letu 1959, dovoljujejo nadaljnjo rast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka. Ta porast bo letos predvidoma naslednji (po tekočih cenah, vključno JŽ ter PTT):

	1958	1959	1960	v milijonih dinarjev Indeksi		
				1960 1959	1960 1956	1961 1960
Družbeni bruto proizvod	43064	50458	63656	126	212	107
Narodni dohodek	16179	19831	25118	127	205	100

V primerjavi z lanskim letom bosta družbeni bruto proizvod in narodni dohodek letos porastla za 26 do 27 % in bo s tem dosežena predvidena raven s perspektivnim planom. S tem bo narodni dohodek na prebivalca letos porastel na približno 220.000 dinarjev.

Na počasnejše naraščanje narodnega dohodka od družbenega bruto proizvoda v dosedanjem razvoju vpliva znižanje cen ne-

katerim proizvodom v industriji, znižanje tarif v mednarodnih pomorskih prevozi in tovornem cestnem prometu ter zmanjšanje dohodkov zunanje trgovine.

Glede na predvideno proizvodnjo in porast blagovnega prometa bo gibanje družbenega bruto proizvoda letos v primerjavi s perspektivnim planom po posameznih panogah naslednje (brez JŽ in PTT):

	1958	1959	1960	— v milijonih dinarjev — tekoče cene			
				Po persp. pl. 1961	1958	1959	1960
Skupno gospodarstvo	40554	47760	60540	58151	117,8	126,7	104,9
Industrija	15010	19626	26359	24584	130,8	134,3	107,2
Kmetijstvo	7487	7726	9102	8795	103,2	117,8	103,5
Kmetijske zadruge	1329	1237	1544	1809	93,0	124,9	85,4
Gozdarstvo	556	585	695	493	105,3	118,8	139,5
Gradbeništvo	2530	2600	3065	2650	102,8	117,9	115,7
Promet	5634	6753	9161	9873	119,9	135,7	93,4
Trgovina	2105	2346	2606	2651	111,4	111,1	98,3
Gostinstvo	1732	1989	2317	2288	114,9	116,4	101,3
Obrt	3533	4047	4694	4236	114,5	116,0	110,0
Komunalna in ostala dejavnost	638	851	997	827	133,3	117,2	120,6

Porast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka je predviden v vseh panogah, največji pa v prometu, v industriji in v kmetijstvu. Tako močan porast omogoča vključitev novih zmogljivosti v obratovanje, predvsem v kovinski industriji in pri proizvodnji plastičnih mas, v živinoreji ter v pomorskem in cestnem prometu. Na porast družbenega bruto proizvoda vpliva še boljše koriščenje obstoječih zmogljivosti in drugih rezerv, boljša oskrba s surovinami, posebno iz uvoza, povečanje mednarodne menjave blaga, boljša organizacija dela, povečani obseg nagrajevanja po učinku in skladno s tem še povečanje produktivnosti.

Predvideni porast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka v letu 1960 temelji na realnih možnostih, vendar pa ga bo možno doseči samo tako, če bodo gospodarske organizacije izkoristile vse pogoje in rezerve in si

prizadevale pospešiti proizvodnjo in blagovni promet.

III. poglavje INVESTICIJE

Skladno s smernicami okrajnega družbenega plana za razdobje 1957 do 1961 bo letos v družbenem sektorju gospodarstva in negospodarstva naloženih za osnovna sredstva 14 milijard 988 milijonov dinarjev investicij.

S tem bo dosežena planirana raven investicij za perspektivno razdobje s 84,2 %. Delež negospodarskih investicij, naloženih v prvih štirih letih perspektivnega plana, se bo izboljšal od predvidenih 16,7 % na 23,3 %. Zaostajanje investicij za perspektivnim planom bo občutno le v gradbeništvu in v prometu ter na področju investicij za državno upravo, medtem ko bodo naložbe v gostinstvo in v stanovanjsko-komunalno dejavnost že prekorači-

le raven, predvideno s perspektivnim načrtom. Z intenzivnimi vlaganji v osnovna sredstva gospodarstva v teku zadnjih let se je zmanjšala izrabljenost in izboljšala tehnična struktura osnovnih sredstev. Tako bo predvidoma znašala izrabljenost osnovnih sredstev gospodarstva v letu 1960 le še tretjino.

V družbenem sektorju se bodo naložbe za osnovne sklade gibale takole (v milijonih dinarjev):

(Tabela na naslednji strani)

Za uresničitev predvidenih nalog in zgraditev potrebnih objektov družbenega standarda, ki jih predvideva perspektivni družbeni načrt, bo potrebno letos naložiti v posamezne panoge gospodarstva in družbenega standarda naslednje investicije (v milijonih dinarjev):

(Tabela na naslednji strani)

Planirana investicijska sredstva naj se naložijo predvsem za naslednje namene:

— V industriji za nakup opreme tovarne TOMOS, za rekonstrukcijo opekarn v Izoli, v Ilirski Bistrici in Obrovem, za dograditev objektov Mehanotehnike in za rekonstrukcijo lesnopredelovalnih obratov, za opremo in rekonstrukcijo obratov živilskega kombinata Delamaris v Izoli in za začetek graditve obrata citronske kisline pri podjetju Zadružnik v Ilirski Bistrici. Znatna sredstva so namenjena za stroje in opremo ter za razna pripravljalna dela tovarne Iplas in za graditev daljnovodov, transformatorskih postaj in nizkonapetostnega omrežja.

— V kmetijstvu so sredstva namenjena predvsem za pospešeni razvoj živinoreje, na katero odpade 45 % vseh planiranih investicij, in to v glavnem za izgraditev perutninarske farme v Neverkah, za Živinorejski kombinat v Postojni in za Kmetijski kombinat v Kopru. Ostale investicijske naložbe so namenjene v glavnem za nasade, za agro in hidromelioracije, za ribiške plovne in druge objekte, za strojno opremo in za poljedelstvo.

— V gozdarstvu se bodo uporabila sredstva predvsem za graditev gozdnih cest, za urejanje hudoornikov, za pogozdovanje Krasa in za nakup prevoznih sredstev in ostale opreme.

— V gradbeništvu je večina sredstev namenjena za nakup gradbenih strojev preko natečaja Investicijske banke, medtem ko bosta podjetja »Gradbenik« in »Prvi maj« dogradili samske domove za gradbene delavce.

— Prometna podjetja bodo uporabila svoja investicijska sredstva predvsem za dograditev treh tramperjev Splošne plovbe v Piranu, za nakup hidroglicerjev, specialnih kamionov za mednarodni prevoz podjetja Intereuropa, za dograditev druge podetape ko-

	Skupaj	gospodarske investicije	negospodarske investicije
Perspektivni plan	44001	36661	7340
1957	6271	4853	1418
1958	8135	6106	2029
1959	7606	5515	2091
1960	14988	11904	3084
Skupaj 1957/1960	37000	28378	8622
% izvršitve	84,2	77,3	117,9

Panoge	1959		1960		Indeks 60/59
	znesek	strukt.	znesek	strukt.	
industrija	812	10,7	2496	16,7	307
kmetijstvo	486	6,4	2861	17,3	588
gozdarstvo	226	3,0	211	1,4	93
gradbeništvo	20	0,3	57	0,4	285
promet	3142	41,3	4968	34,9	158
trgovina	159	2,1	237	1,6	149
gostinstvo	549	7,2	423	2,8	77
obrt in kom. podj.	121	1,6	651	4,3	538
Gospodarstvo skupaj	5515	72,6	11904	79,4	216
Stan. komunalna dejavnost	1810	23,8	2377	15,9	131
Kultur. zdrav. dejav.	247	3,2	603	4,0	244
Državna uprava in ost.	34	0,4	104	0,7	305
Negospodarstvo skupaj	2091	27,4	3084	20,6	147
Vse investicije skupaj	7606	100,0	14988	100,0	197

prskega pristanišča in pristaniških skladišč ter za ureditev pomolov v obalnih mestih in v turističnih središčih. Večja sredstva so predvidena še za rekonstrukcijo cest.

— V trgovini je pretežni del sredstev namejen za povečanje zmogljivosti maloprodajne mreže, za modernizacijo prodajaln in za ureditev potrebnih skladišč.

— V gostinstvu bodo začeli graditi nove hotelske in restavratorske zmogljivosti na obalnem področju in v zimsko kopalnišče v Portorožu. Dokončana bo rekonstrukcija hotelov v Kopru, Sežani ter graditev motela v Postojni. Pričakovati je treba tudi začetek del za novi hotel v Ilirski Bistrici.

— Obrtna in komunalna podjetja bodo koristila svoja investicijska sredstva predvsem za ureditev uslužnostnih obratov, za dograditev pekarn, za začetek graditve koprške klavnice in za preusmeritev hladilnice v Dekanih na predelavo sadja v naravne sokove. Predvideno je razen tega dokončanje nekaterih proizvodnih obrtnih obratov, ki so se začeli graditi ali rekonstruirati v prejšnjih letih. Nadalje bodo nekatera močnejša industrijska podjetja uredila v pasivnih predelih okraja svoje obrate, predvsem na komenskem področju in v hrpeljski občini.

— Na področju družbenega standarda so sredstva namenjena v prvi vrsti za graditev stanovanj v

industrijskih središčih, za rekonstrukcijo obalnega vodovoda ter za najnunjnejša začetna komunalna dela pri urejanju počitniškega središča v Fiesi. Predviden je začetek del na novi osnovni šoli v Kopru in Pivki, na Pomorski srednji šoli v Piranu, nadaljevanje del pri graditvi osemletke v Ilirski Bistrici, obnovitev italijanske gimnazije v Kopru ter začetna dela na novi trgovski šoli v Izoli.

Letos se bo začelo tudi z graditvijo nove kino dvorane v Kopru, v Izoli pa se bo nadaljevalo z gradbenimi deli športnega igrišča.

Med investicijami na področju zdravstva je najpomembnejša izgraditev termalnega zdravilišča v Portorožu, začetek graditve novega zdravstvenega doma v Kopru ter nakup različne zdravstvene opreme za zdravstvene domove in bolnišnice.

— Na področju ostalih dejavnosti bodo letos zgrajeni nekateri carinski objekti, nadzidano bo poslopje sodišča v Kopru, zgrajeni na bodo še nekateri drugi manjši objekti. Znatnejša sredstva iz vseh virov finansiranja so namenjena tudi za študije in izdelavo investicijske dokumentacije za raziskave in druga pripravljalna dela.

Za zagotovitev nakaznih smernic investicijske graditve je treba zagotoviti finančna sredstva iz naslednjih virov:

	Znesek v milijonih dinarjev	Struktura
Zvezna sredstva	8068	53,8
Republiška sredstva	908	6,1
Okrajna sredstva	731	4,8
Občinska sredstva	1218	8,1
Lastna sredstva	3819	25,5
Ostala sredstva	254	1,7
Bruto investicije skupaj	14988	100,0

Lokalna in lastna sredstva je treba uporabiti za udeležbo podjetij na natečajih, za rešitev nekaterih perečih problemov stanovanjsko komunalne dejavnosti, za šolstvo, zdravstvo ter kulturo in prosveto. Pri tem naj si pristojni

organi prizadevajo za združevanje sredstev v okviru občin. Pri odobravanju posojil iz lokalnih sredstev pa naj imajo prednost uslužnostni obrati.

Povečana sprostitev pri uporabi amortizacijskih sredstev, tako

v pogledu zamenjave kakor v pogledu uvoza opreme, omogoča gospodarskim organizacijam nadaljnje izpopolnjevanje tehnoloških procesov in prilagajanje potrebam tržišča.

Sredstva okrajnega in občinskih investicijskih skladov je treba razdeljevati preko natečajev za posojila. Upoštevajoč tudi neizkoriščena sredstva iz preteklih let bo letos na razpolago približno 549 milijonov din v okrajnem investicijskem skladu in približno 400 milijonov din v občinskih investicijskih skladih za investicije v osnovna sredstva.

Povečani obseg proizvodnje in blagovnega prometa bo zahteval tudi nadaljnja vlaganja sredstev v obratne sklade in s tem zagotovitev boljše oskrbe s surovinami v proizvodnji in storitvenih dejavnostih ter povečanje izbire v trgovski mreži.

Da bi dosegli osnovne naloge investicijske graditve, je treba zagotoviti poleg finančnih sredstev še naslednje pogoje:

— nameniti je treba razpoložljiva sredstva predvsem za taka dela, ki bodo najhitreje zagotovila povečanje proizvodnje in izboljšanje življenjske ravni prebivalstva;

— nadaljevati je treba s pripravami in izvajanjem programov za rekonstrukcijo podjetij ter si pri tem zagotoviti uvajanje naj sodobnejših tehnoloških postopov z uvajanjem avtomatizacije in elektronske tehnike v proizvodnji;

— pospešiti je treba graditev in rekonstrukcijo podjetij in tako zagotoviti po planu pravočasno vključitev obratov v proizvodnjo;

— vso skrb je treba posvetiti varčevanju z investicijskimi sredstvi in s tem v zvezi povečati nadzor nad izvajanjem investicijskih del;

— okrepiti je treba projektantsko podjetje v Kopru ter zagotoviti pripravo investicijske dokumentacije za letošnje in bodoče investicije, pri čemer si je treba z načrti prizadevati za tipiziranje nekaterih gradbenih elementov in objektov;

— združevanje sredstev gospodarskih organizacij za graditev ključnih objektov v gospodarstvu in v družbenem standardu naj se opravi na temelju ekonomske zainteresiranosti kolektivov in kome.

IV. poglavje

ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST DELA

Vidnejši napredek na področju povečane produktivnosti dela v zadnjih letih beležimo šele z letom 1959. Temu je predvsem pripomogel izpopolnjeni način delitve dohodka, prehod na nagrajevanje po učinku ter uvajanje

vzpodbudnejših oblik nagrajevanja v gospodarstvu.

Nadaljnje povečanje obsega proizvodnje in blagovnega prometa bo zahtevalo, da se letos poveča povprečno število zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva za približno 2020 oseb ali za 10,4 odstotke. S tem bi bila dosežena zaposlitev po perspektivnem planu s 93 %.

Predvideno povečanje števila

zaposlenih v gospodarstvu dovoljuje vključitev novih zmogljivosti in boljše izkoriščanje obstoječih, predvsem v industriji, dovoljuje povečanje blagovnega prometa in storitev ter doslednejšo zaposlitev z večjim učinkom delovne sile na posameznih delovnih mestih.

Gibanje zaposlenih po posameznih panogah v gospodarstvu je naslednje:

	Indeksi		
	1960/1959	1960/1956	1960/1961
Industrija in rudarstvo	110,7	152,7	91,8
Kmetijstvo	131,3	158,9	72,0
Kmetijske zadrage	108,3	87,9	105,9
Gozdarstvo	113,1	110,7	112,1
Gradbeništvo	109,2	120,7	117,3
Promet z JZ in PTT	109,1	176,7	90,7
Trgovina	103,9	131,7	91,2
Gostinstvo	105,3	130,6	95,8
Obrt	108,5	134,3	83,4
Komunalna podjetja in ostalo	107,7	203,4	122,7

Največji porast števila zaposlenih je predviden v industriji, v kmetijstvu, v prometu in v gozdarstvu. Povečana zaposlitev mora biti skladna s povečanimi proizvodnimi zmogljivostmi, omejevati pa je treba vsako povečanje zaposlenosti, ki ne zagotavlja vzporednega porasta produktivnosti dela.

Gospodarske organizacije morajo težiti, da dosežejo planirano proizvodnjo in blagovni promet povsod tam, kjer so za to pogoji, z manjšim številom zaposlenih, kakor predvideva ta plan. Pri tem morajo upoštevati, da obstajajo za izboljšanje produktivnosti še določene rezerve, zlasti v in-

dustriji, kmetijstvu in v gradbeništvu.

V negospodarskih dejavnostih si bo treba prizadevati za zmanjšanje fluktuacije delovne sile. Z boljšo organizacijo in kakovostjo dela ter izpopolnjevanjem strokovnega sestava osebja in s primernejšo opremo bo možno zboljšati delo v javnih službah.

Boljša organizacija dela in poslovanja ter izboljšanje načina nagrajevanja po učinku se bo odrazilo na povečanju produktivnosti dela. Ta naj bi se v letu 1960 povečala za 18 % (izračunana po narodnem dohodku na zaposlenega). Po posameznih panogah se bo produktivnost dela gibala takole:

	1960/1959	Povprečno letno povečanje po perspektivnem planu, doseženo v obdobju	
		1957/1961	1957/1960
Industrija in rudarstvo	122,7	11,3	17,0
Kmetijstvo	109,7	3,7	5,0
Kmetijske zadrage	113,8	1,5	1,9
Gozdarstvo	105,8	-3,4	7,0
Gradbeništvo	111,6	10,6	16,9
Promet (brez JZ in PTT)	120,0	5,8	6,3
Trgovina	115,8	2,1	3,6
Gostinstvo	110,9	11,3	15,6
Obrt	113,1	9,4	16,4
Komunalna podjetja in ostalo	109,6	8,4	8,9

Občuten porast produktivnosti dela v letu 1959 in predvidevanja za letos nam zagotavlja, da bodo naloge glede na vprašanje produktivnosti po perspektivnem planu za razdobje 1957 do 1961 prekoračene že v štirih letih.

Od predvidenega razvoja produktivnosti dela je odvisen porast osebne potrošnje in življenjske ravni prebivalstva. Zato se morajo organi delavske samouprave, politične organizacije v podjetjih, občinski ljudski odbori in družbene organizacije lotiti vseh možnih ukrepov za preprečitev povečanja osebnih dohodkov zaposlenih, ki ni skladno z njihovim povečanjem produktivnosti dela. Za dosego tega bo potrebno izvesti še tele naloge:

1. Izpopolnjevanje je treba sistem nagrajevanja po učinku, ki mora biti osnovano na delovnem uspehu posameznika in celotne gospo-

darske organizacije. Uvajati bo treba nove oblike nagrajevanja po enoti proizvoda, premiranje za prihranke in podobno. Tako bodo v celoti uveljavljena sprejeta načela tarifnih pravilnikov.

2. Gospodarske organizacije morajo svoja sredstva usmerjati v take naložbe, ki bodo kar največ prispevale za porast produktivnosti dela. Opuščati pa bo treba obrtni način dela in uvajati kar najbolj sodobne oblike proizvodnje.

3. Gospodarske organizacije morajo resno začeti s študijem in s pripravami za proizvodnjo v kooperaciji med podjetji. Iskati morajo možnosti za najboljšo organizacijo dela. Zato se je treba bolj posluževati mnenj raznih strokovnih zavodov in organizacij in dosledno izvajati analitično oceno delovnih mest.

4. Da bi zagotovo dosegli na-

daljnji napredek v produktivnosti dela, morajo gospodarske organizacije sodelovati s pristojnimi organi in skupno z njimi sistematično proučevati vprašanja strokovnosti in zato organizirati razne strokovne izobraževalne tečaje in seminarje. Večja podjetja lahko organizirajo lastne centre za strokovno izobraževanje. Potrebno je razširiti tudi sistem štipendiranja na vseh šolah. Sredstva iz odstopljenega dela prispevka za kadre morajo gospodarske organizacije prvenstveno uporabiti za strokovno izpopolnjevanje delavca na delovnem mestu.

5. Za izvedbo navedenih nalog je treba v letu 1960 ustanoviti okrajni zavod za proučevanje in organizacijo dela v gospodarstvu.

6. V občinskih družbenih planih je treba posvetiti posebno skrb vprašanju zaposlenosti ter produktivnosti, kajti od obsega zaposlenosti in od stopnje produktivnosti je neposredno odvisna raven osebne potrošnje in rešitev stanovanjsko komunalnih vprašanj. Zato morajo zbori proizvajalcev in sindikalne organizacije stalno spremljati in proučevati gibanje zaposlenosti in produktivnosti po posameznih podjetjih ter vsklajevati z delovnimi kolektivi politiko zaposlovanja s smernicami tega plana.

V. poglavje

OSEBNA POTROŠNJA IN DRUŽBENI STANDARD OSEBNA POTROŠNJA

Za letos predvidevamo povečanje realne osebne potrošnje prebivalstva za 14 %, na prebivalca pa za 11 %. S tem bo osebna potrošnja v primerjavi z letom 1956 večja za 68 %, medtem ko predvideva perspektivni plan okraja za razdobje 1957—1961 povečanje za 47 %.

Povečanja števila zaposlenih, plačnega sklada in produktivnost dela v družbenem sektorju gospodarstva omogoča porast osebne potrošnje na zaposlenega za približno 17 %.

V privatnem sektorju bo porast osebne potrošnje odvisen od uspehov, ki bodo doseženi pri povečanju proizvodnje. Skladno s planom se bo obseg realne osebne potrošnje privatnih proizvajalcev povečal za približno 5 %.

Osebnih dohodkov bodo letos v primerjavi z letom 1959 večji za 25,2 %, in sicer v gospodarstvu za 28 %, v negospodarstvu pa za 18,5 %.

Plačni skladi se bodo najbolj povečali v industriji, v kmetijstvu in v prometu, torej v panogah, kjer je predvideno tudi veliko povečanje obsega proizvodnje in produktivnosti dela.

Predvideni razvoj osebne potrošnje v letu 1960 pa bo dosežen pod pogojem, da bodo v celoti izvršene naloge, ki jih postavlja ta plan.

Da se omogoči predvideni porast osebne potrošnje in izboljšajo življenjski pogoji, morajo občinski ljudski odbori posvetiti vso skrb vprašanju preskrbe in organizaciji trgovske mreže, izboljšanju opreme v trgovinah in gostinstvu, zagotoviti boljšo družbeno prehrano ter ustanavljati potrebne servisne delavnice. Prav tako je treba vso skrb posvetiti doslednemu izvajanju kontrole cen, s pravilnim obdavčevanjem dohodkov od prebivalstva zagotoviti skladen razvoj realne in s tem planom predvidene osebne potrošnje.

DRUŽBENI STANDARD

Za letos predvidevamo nadaljnje izboljšanje in razširitev služb, ki prispevajo k razvoju družbenega standarda in osebne potrošnje. Posebna pozornost naj se zato posveti tistim službam, od katerih je v največji meri odvisen nagli napredek splošne življenjske ravni prebivalstva in gospodarstva kot celote. Zato naj se usmerjajo investicijska sredstva predvsem v mestna in turistična središča. Pri tem je treba investicije in tekoče izdatke vskladiti z dejanskimi možnostmi za finansiranje in ureditev predvsem najtežjih in perečih problemov s tega področja družbene dejavnosti.

Skupne naložbe za razvoj družbenega standarda se bodo v letu 1960 povečale za 923 milijonov dinarjev ali v primerjavi z lanskim letom za 16 %.

Čeprav se bodo sredstva, namenjena za investicije in za tekoče izdatke, povečala, bo ostala še vedno vrsta nerešenih problemov, predvsem na področju šolstva in zdravstva. To pa zahteva kar najbolj gospodarno naložbo sredstev in kar največje združevanje prostih sredstev gospodarskih organizacij za graditev nekaterih ključnih objektov, posebno pa za graditev šol.

Investicije za graditev stanovanj in komunalnih naprav bodo že v prvih štirih letih izvajanja perspektivnega plana dosegle višino šest milijard 946 milijonov dinarjev, kar predstavlja 35 % več, kakor smo planirali za celotno perspektivno razdobje. Pri tem je treba poudariti, da obseg investicijskih naložb v stanovanjsko graditev hitreje narašča od obsega zgrajenih stanovanjskih enot. Tako bo do konca leta 1960 dograjenih samo 71 % predvidenega števila stanovanjskih enot in 84 % po perspektivnem planu predvidene bruto stanovanjske površine. Razmeroma veliko število nedokončanih stanovanj ob koncu leta 1959 je posledica pomanjkljive preskrbe z gradbenim materialom in nepravočasne in ne dovolj skrbno izdelane investicijske dokumentacije. Delna podražitev gradbene-

ga materiala je vplivala na porast cene za kvadratni meter stanovanjske površine. Stanovanja z več kot eno sobo so se podražila od 29.610 dinarjev za m² v letu 1957 na 36.900 dinarjev v letu 1959 ali za 24 %.

V komunalni dejavnosti so v prvih dveh letih perspektivnega plana investicije močno zaostale, naloženih je bilo za dela komaj nekaj več kot desetina predvidenih sredstev. Lani je bil razpisan zvezni natečaj za nosojila občinam, v katerih zastarele komunalne naprave ovirajo hitrejši razvoj turizma. S temi sredstvi je bila rekonstruirana vrsta komunalnih objektov in naprav, medtem ko bo rekonstrukcija vodovoda v obalnem področju izvedena še letos.

V letu 1960 predvidevamo nadaljnji porast sredstev za stanovanjsko in komunalno graditev. Skupne naložbe se bodo tako povečale od 1.810 milijonov v lanskem letu na 2.377 milijonov dinarjev letos, ali za 31 %. S temi sredstvi bo možno zgraditi približno 790 stanovanjskih enot, medtem ko bo število nedokončanih stanovanj ostalo približno enako kot ob koncu lanskega leta. Poleg tega moramo računati še na to, da bodo zasebniki zgradili iz lastnih prihrankov vsaj šestdeset stanovanj.

Letos bo treba začeti s pripravljalnimi deli za graditev nove avtobusne postaje v Kopru, to pa predvsem z lastnimi sredstvi zainteresiranih podjetij. Začeti bo treba tudi s pripravljalnimi ter začetnimi deli za ureditev počitniškega središča v Fiesi. Občinski ljudski odbori naj po svojih finančnih možnostih in z angažiranjem sredstev podjetij začnejo predvsem v mestih urediti kanalizacijske in druge lokalne probleme. Na gornjem področju je treba čimprej pristopiti h gradnji vodovoda Ilirska Bistrica-Starod, ker so za ta objekt sredstva že zagotovljena.

Da bi se mogle stanovanjske in komunalne investicije uresničiti v predvidenem obsegu, bo treba gradbeno operativno za to usposobiti in tipizirati stanovanjsko graditev. V okviru predvidenega regionalnega načrta za razvoj obalnega področja pa bo treba pripraviti nadaljnje načrte, pospešiti pri investitorjih izdelavo investicijske dokumentacije ter poceniti gradbena dela ali pa jih zadržati vsaj na dosedanji ravni.

KULTURNOPROSVETNA DEJAVNOST

V letu 1960 bomo posvetili povečanju šolskih prostorov kar največ pozornosti, da bi tako ublažili stisko s prostori in tudi zmanjšali število izmen pouka. Že v šolskem letu 1959—1960 se

je število šoloobveznih otrok povečalo za 6,8 % iznad predvidevanj po perspektivnem planu, medtem ko bo v šolskem letu 1960—1961 število šoloobveznih otrok prekoračilo predvidevanja po perspektivnem planu za 8,5 %. Podobno težnjo kaže tudi gibanje števila učencev na ostalih šolah. Posebno pereče je pomanjkanje osnovnošolskih prostorov v Kopru, Pivki, Ilirski Bistrici in Postojni. V Postojni pride na učenca 0,63 kvadratnega metra površine, v Pivki 0,77 in v Kopru 0,76 m², namesto 1,5 m², kakor predvidevajo to republiški normativi. Zaradi tega imajo navedene šole, razen v Kopru, že dve leti pouk v treh izmenah, medtem ko smo se v Kopru letos komaj rešili tretje izmene na račun neprimernih in zasilno urejenih učilnic. Podobno je tudi s strokovnimi šolami, predvsem pa še zaradi uvažanja izobraževanja odraslih. Čeprav se je naložilo do sedaj za rešitev teh problemov še precej sredstev, je zaradi hitrega naraščanja potreb učinek majhen. Tako je bilo do sedaj pridobljenih 3.097 m² šolske površine, od tega 912 m² z adaptacijami, ostalih 2.185 m² pa z novo graditvijo. Skupna naložba investicij za šole v treh letih obdobja perspektivnega načrta znaša 320,5 milijona dinarjev ali komaj 36 % po predvidevanjih perspektivnega plana.

Spričo nalog osnovnega šolstva je treba že letos začeti z graditvijo novih šolskih prostorov predvsem v Kopru in v Ilirski Bistrici in pripraviti potrebno dokumentacijo za začetek graditve Pomorske srednje šole v Piranu.

Razpoložljiva sredstva okrajnega sklada za kadre v letu 1960 v znesku 37,4 milijona dinarjev bodo porabljena za poravnava obveznosti pri graditvi Industrijske kovinarske šole v Kopru ter Gozdarske šole v Postojni in za začetek del pri graditvi Vajeniške šole v Izoli in Pomorske srednje šole v Piranu.

Zaradi nezadostnih proračunskih sredstev je treba za graditev šol pritegniti v čim večji meri sredstva gospodarskih organizacij in tako omogočiti in pospešiti graditev šol.

Letos je treba začeti z graditvijo kino dvorane v Kopru; zanjo so projekti že izdelani. Del sredstev je že zagotovljen, vendar bo potrebno tudi to investicijo izvajati ob finančni podpori gospodarskih organizacij.

ZDRAVSTVO

V letu 1960 bodo investicije za zdravstvo finansirane izključno iz lastnih skladov zdravstvenih zavodov in ustanov, ki skrbijo za izboljšanje kurativne in preventivne zdravstvene službe. Iz združenih sredstev okrajnih zavodov za socialno zavarovanje pa se bo

začelo z graditvijo termalnega zdravilišča v Portorožu.

Za čimprejšnji začetek graditve nove bolnišnice v Kopru je potrebno že letos pripraviti vso potrebno investicijsko dokumentacijo in proučiti način finansiranja teh del. Letos se bo začelo tudi z gradbenimi deli na novem zdravstvenem domu v Kopru, ki bodo financirana iz sredstev zavodov in ustanov.

Zaradi izrabljenih rešilnih avtomobilov Reševalne postaje v Izoli in zaradi nezadostnih sredstev za to naj obalne občine skupno s podjetji zagotovijo potrebna sredstva za nakup vsaj dveh rešilnih avtomobilov v obliki finansiranja ali kreditiranja.

Spričo naraščajočih potreb v zdravstveni službi in zaradi razširitve zdravstvenega zavarovanja na kmečko prebivalstvo naj ljudski odbori še bolj skrbijo za štipendiranje srednjega in visokokvalificiranega zdravstvenega osebja.

Kot pri gibanju delovne sile v družbenem sektorju gospodarstva opazamo tudi v gibanju števila zavarovanih oseb pri socialnem zavarovanju v letu 1959 določeno ustaljenost. V letu 1960 pa predvidevamo, da se bo število zavarovancev hitreje zviševalo.

Povsem drugačno je gibanje števila upokojencev in invalidov, ki iz leta v leto, kot posledica novega zakona o pokojninskem in

invalidskem zavarovanju, hitreje narašča.

Izdatki Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje ostajajo v mejah, predvidenih no perspektivnem planu. Letos bodo njegovi izdatki zaradi nadaljnje razširitve zdravstvene službe večji za približno 13 %.

V letu 1960 je treba sredstva gospodarskih organizacij in ustanov, kakor tudi sredstva za investicije, ki se zbirajo iz hranilnih vlog in premijskih rezerv DOZ še bolj usmerjati za reševanje perečih nalog družbenega standarda. Občinski ljudski odbori naj v svojih planih v tem pogledu nakažejo konkretne smernice.

DRUGI DEL

RAZVOJ PO GOSPODARSKIH PANOGAH

VI. poglavje

INDUSTRIJA

Fizični obseg industrijske proizvodnje bo v letu 1960, v primerjavi z letom 1959, večji za 43,5 % in bo s tem po perspektivnem planu predvidena proizvodnja za leto 1961 že v letu 1960 prekoračena za 1 %.

Po posameznih industrijskih strokah bo gibanje industrijske proizvodnje naslednje:

Stroka	Indekse fizičnega obsega		V letu 1960 bo doseženo glede na predvidevanje perspektivnega plana za leto 1961 v %
	1959 1958	1960 1959	
112 — Pridobivanje premoga	153,9	119,9	54,7
116 — Nekovine	52,1	196,9	109,7
117 — Kovinska industrija	240,2	189,1	117,0
118 — Ladjedelništvo	100,4	106,2	80,7
119 — Elektro-industrija	120,7	107,4	41,4
120 — Kemična industrija	199,8	158,8	198,5
121 — Industrija gradbenega materiala	92,2	128,9	49,5
122 — Lesna industrija	125,5	114,6	100,5
124 — Tekstilna industrija	124,1	137,4	79,9
127 — Živilska industrija	103,4	125,1	99,2
128 — Grafična industrija	97,0	117,1	89,0
Industrija skupaj:	131,4	143,5	101,0

Letošnja proizvodnja premoga ne bo dosegla predvidene ravni po perspektivnem planu za leto 1961, ker Rudnik Sečovelje še ne bo začel z redno proizvodnjo in zato tudi ne bodo odkopavali že odkritih zalog.

V ladjedelništvu ne bo dosežena planirana raven proizvodnje predvidena za leto 1961, ker se proizvodnja Ladjedelnice v Piranu spremlja v efektivnih urah, preračunanih v vrednost po cenah iz leta 1956. Vrednost efektivne ure z materialnimi stroški vred je bila v letu 1956 zaradi preusmeritve proizvodnje na dražjo izdelavo železnih ladij veliko manjša kot sedaj. Poleg tega se je povečala storilnost dela in bo zato vrednost proizvodnje dejansko večja, kot jo izkazuje gibanje fizičnega obsega njihove proizvodnje.

V elektroindustriji je s perspektivnim planom predvideno, da bo podjetje »Telekomunikacije« v Sežani povečalo proizvodnjo sestavnih delov za radijske sprejemnike. Podjetje pa bo še nadalje montiralo radijske sprejemnike iz delov, ki jih izdelujejo v drugih obratih in zato ne bo dosežena s perspektivnim planom za leto 1961 predvidena raven proizvodnje.

Letos se bo začelo z graditvijo opekarn v Ilirski Bistrici, v Obrovem in v Izoli, ki bodo predvidoma dograjena v letu 1961. Zaradi tega ne bo v letu 1960 dosežen takšen obseg proizvodnje, kot je predviden s perspektivnim planom za leto 1961.

Proizvodnja tekstilne industrije bo letos za 37 % večja od lanske, vendar bo za približno 20 % pod proizvodnjo, predvideno za

leto 1961, ker zmogljivost pletilnih strojev, ki jih je kupila Tovarna pletenin Sežana, ni taka, kot so predvidevali. Poleg tega pa podjetje proizvaja lažje in boljše proizvode, kar se ugodno odraža v finančni realizaciji.

V živilski industriji se bo proizvodnja približala predvidenemu obsegu za leto 1961, čeprav se še ni začelo z graditvijo tovarne za predelavo krompirja v Prestranku.

Proizvodnja grafične industrije bo količinsko nekoliko manjša, kot je predvideno s perspektivnim planom za leto 1961, toda kljub temu bo njena vrednost večja, ker podjetje »Primorski tisk« proizvaja kakovostnejše izdelke v večbarvnem tisku.

V ostalih strokah bo dosežena, oziroma prekoračena predvidena proizvodnja po perspektivnem planu za leto 1961. Največji porast bo dosežen v kemični in kovinski industriji.

Udeležba posameznih strok v skupni industrijski proizvodnji se giblje takole:

(Tabela na naslednji strani)

Struktura udeležbe posameznih strok v skupni industrijski proizvodnji narekuje, da bo treba še nadalje večati široki potrošnji namenjeno proizvodnjo, zlasti v kovinski in živilsko-predelovalni industriji. Povečati bo treba med drugim tudi proizvodnjo reprodukcijskega materiala v lesni industriji, v kemični industriji in v industriji gradbenega materiala. Povečanje proizvodnje v nekaterih strokah dovoljujejo dosežanje naložbe v osnovna sredstva, boljše izkoriščanje zmogljivosti in izpopolnjevanje tehnoloških postopkov v proizvodnji. Potrebne pa bodo še nadaljnje investicijske naložbe, zlasti za industrijo gradbenega materiala, za živilsko, kemično, kovinsko in lesno industrijo.

Proizvodnja po posameznih skupinah in vrstah važnejših industrijskih proizvodov se bo gibala takole:

(Tabela na naslednji strani)

Za predvideno proizvodnjo naj bi se število zaposlenih povečalo za največ 940 oseb ali za 10,7 %. Takšna zaposlitev omogoča povečanje storilnosti dela, izračunano po fizičnem obsegu proizvodnje, za približno 30 %.

Povečano število zaposlenih je predvideno samo v tistih gospodarskih organizacijah, kjer je porast proizvodnje neposredno vezan na uvajanje novih delovnih mest, ki jih ni možno na podlagi smotrnejše zaposlitve zasedeti z obstoječo delovno silo.

Povečanje storilnosti dela morajo podjetja doseči z izpopolnjevanjem sistema nagrajevanja po učinku, z boljšim izkoriščanjem delovnega časa, s strokovnim izobraževanjem delavcev, z gospodarnim nalaganjem sredstev v

Industrija skupaj:	Struktura			Indeksi	
	1958 100	1959 100	1960 100	1960 1959	1960 1961
112 — Pridobivanje premoga	1,1	1,2	1,0		
116 — Proizvodnja nekovin	6,0	2,4	3,2		
117 — Kovinska industrija	15,5	28,1	37,1		
118 — Ladjedelnštvo	3,1	2,3	1,7		
119 — Elektro-industrija	6,3	5,7	4,2		
120 — Kemična industrija	5,0	7,4	8,2		
121 — Industrija gradbenega materiala	1,5	1,1	1,0		
122 — Lesno predelovalna industrija	25,1	23,5	18,8		
124 — Tekstilna industrija	1,8	1,6	1,6		
127 — Živilska industrija	33,9	26,2	22,8		
128 — Grafična industrija	0,7	0,5	0,4		

Enota mere	Indeksi			Indeksi	
	1959	1960	1961	1960 1959	1960 1961
Energetski proizvodi:					
črni premog	t	22500	27000	50000	120,0 54,0
Reprodukcijski material:					
rezan les skupaj	m ³	45426	48150	42210	106,0 114,1
od tega:					
rezan les iglavcev	m ³	31173	32850	26910	105,5 122,1
rezan les listavcev	m ³	14253	15300	15300	107,3 100,0
navadnih lesovinskih plošč 000	m ²	2940	3000	3000	102,0 100,0
melaminske plošče	m ²	70	200	—	285,7 —
emajlirane plošče	m ²	150	150	—	100,0 —
vezane plošče	m ³	3568	3645	3500	102,2 104,1
panel plošče	m ³	2800	2850	3200	101,8 89,1
furnir rezan	m ³	2245	3300	8100	147,0 82,7
furnir luščen	m ³	3085	3400	8100	110,2 82,7
Proizvodi za gradbeništvo	000				
zidaki	enot	7330	8850	16410	120,7 53,9
strešniki	„	335	350	1050	104,5 33,3
marmornatih blokov	m ³	700	1100	1200	157,1 91,7
marmornatih plošč	m ²	2500	2500	10000	100,0 25,0
Proizvodi, namenjeni pretežno osebnim porabi:					
sol	t	9442	26000	25000	275,4 104,0
motorna kolesa	kom	17920	40000	24000	223,2 166,6
radijski sprejemniki	kom	40400	43000	81500	106,4 52,8
izdelki iz plastičnih mas	t	386	760	312	196,9 243,6
pralna sredstva	t	2838	3196	2990	112,6 106,9
pohištvo in drugi finalni izdelki	000	641820	792000	470200	123,4 168,4
volnena trikotaža	t	38	42	52	110,5 80,7
ribje konzerve	t	2861	3400	3840	118,8 88,5
predelava sadja	t	1324	1200	920	90,6 130,4
konzerve vrtnin	t	1814	2300	1005	126,8 228,9
jušni koncentrat	t	680	900	1520	132,4 59,2
mesni izdelki	t	1252	1640	1400	131,0 117,1

rekonstrukcije in pa z naložbami za potrebe družbenega standarda.

Skupne naložbe v osnovna sredstva industrije bodo letos znašale 2.495 milijonov dinarjev. Pri tem se računa, da bodo v večjem obsegu soudeležena sredstva Splošnega investicijskega sklada in sredstva gospodarskih organizacij.

Najvažnejše letošnje investicije so predvidene v kovinski stroki, kjer bo med drugim tovarna »Tomos« z nakupom dopolnilne opreme povečala svojo proizvodno zmogljivost in v kemični industriji, kjer bo podjetje »Iplas« z dodatno opremo izpopolnilo proizvodnjo izdelkov iz plastičnih mas.

V industriji gradbenega materiala bodo začeli graditi nove opekarske zmogljivosti v Ilirski Bistrici, v Obrovem in v Izoli. Investitorji morajo poskrbeti za hitro in kakovostno izvedbo gradbenih del. Zagotoviti morajo porabo predvidenih finančnih sredstev. Za boljše in cenejše izvajanje gradbenih del v našem okraju je treba pospešiti raziskave in izdelavo investicijske dokumentacije za zgraditev apnenice na področju Krasa, kjer so za to najboljše pogoji.

V lesni industriji bodo letošnje investicije porabljeni v glavnem za odpravo ozkih grl in za pri-

pravljalna dela za razširitev obstoječih in ustanavljanje novih obratov.

Več finančnih sredstev kot lani je predvidenih letos za živilsko industrijo. Kombinat »Delamaris« bo izpopolnil opremo svojih obratov in s tem izboljšal proizvodni proces, predvsem v predelavi kmetijskih pridelkov.

Podjetje »Zadružnik« v Ilirski Bistrici bo letos začelo graditi obrat za proizvodnjo citronske kisline, ki jo bodo letos tudi že proizvajali. Po dograditvi bo ta obrat zadostil vsem potrebam po citronski kislini v državi.

Za zgraditev pivovarne v Senožeah je potrebno čimprej pripraviti investicijsko dokumentacijo, da bi se tako mogli pravočasno udeležiti zveznega natečaja in že letos začeti z deli. Prav tako je treba letos pospešiti priprave za graditev tovarne za predelavo krompirja v Prestranku.

Predvideno povečanje industrijske proizvodnje bo zahtevalo vsestranske napore gospodarskih organizacij, ljudskih odborov, političnih in družbenih organizacij, ki se bodo morali usmerjati predvsem k naslednjim nalogam:

— še nadalje je treba izpopolnjevati proizvodne procese in poslovanje v podjetjih;

— skrbeti je treba, da bodo razpoložljive zmogljivosti čimbolj

smotro izkoriščene in da se ukrene vse potrebno za pravočasno izvedbo predvidenih investicij;

— razvijati je treba kooperacijo in specializacijo na podlagi dolgoročnih zvez, ki temeljijo na ekonomskih interesih gospodarskih organizacij;

— organizacijo dela je treba izpopolnjevati z uporabo sodobnih metod v procesu proizvodnje in z uvajanjem avtomatizacije;

— dinamiko proizvodnje je treba usmerjati tako, da bo proizvodnja stalno naraščala in da se bodo v čimvečji meri odpravila dosedanja sezonska nihanja. Pri tem naj se računa z možnostjo pomanjkanja električne energije v jesenskih mesecih, na katere je treba prenesti v čimvečji meri izvrševanje rednih remontov in izkoriščanje dopustov;

— pripraviti je treba investicijske programe za rekonstrukcijo obstoječih obratov, kakor tudi za novogradnjo takih industrijskih objektov, ki so skladni z nakazanim razvojem po perspektivnem planu oziroma ki so glede na obstoječo surovinsko osnovo, strukturo industrijske proizvodnje in obstoječo delovno silo ekonomsko najbolj utemeljeni;

— na kraškem področju je treba pospešiti raziskave za pridobivanje marmora in apnenca za proizvodnjo apna;

— posvetiti je treba več pozornosti delovnim pogojem, zlasti pa higiensko-tehnični zaščiti pri delu in s tem zmanjšati število izostankov;

— za zagotovitev potrebnega strokovnega osebja je treba izkoristiti vse možnosti strokovne vzgoje in priučevanja zaposlene delovne sile, saj bodo letos gospodarske organizacije razpolagale z večjimi sredstvi za strokovno izpopolnjevanje in vzgojo novih kadrov.

Po posameznih strokah industrijske proizvodnje bo potrebno izvršiti predvsem naslednje naloge:

— V razdeljevanju električne energije se je treba lotiti ukrepov za zmanjšanje izgub pri prenosu električne energije, skrbeti je treba za sistematično obnavljanje in boljše vzdrževanje omrežja z nizko napetostjo, zlasti na obalnem področju. V ta namen naj se angažirajo razpoložljiva sredstva elektro podjetij in sredstva, ki se stekajo v občinske sklade, kakor tudi del komunalnega prispevka, ki ga plačujejo privatne osebe od zidanja stanovanjskih hiš.

Priporoča se Občinskemu ljudskemu odboru Koper, da v instrumentih družbenega plana za leto 1960 določi, da se sredstva od obresti od skladov osnovnih in obratnih sredstev ter prispevka

iz dohodka podjetja Elektro-Koper stekajo v občinske investicijske sklade občin Koper, Izola in Piran sorazmerno s porabo električne energije v posameznih občinah.

Elektro podjetji Sežana in Koper naj razširita svojo uslužnostno, predvsem pa instalacijsko dejavnost.

— Pri pridobivanju premoga bosta morali podjetji Rudnik Sečovelje in Rudnik Timav skrbeti za nadaljnje odpiranje novih rudnih polj in si s tem zagoviti proizvodnjo za daljšo perspektivo. Da bi povečali razpoložljiva sredstva za raziskave, naj bo pridobivanje premoga čimbolj ekonomično in rentabilno, s čimer se bo akumuliralo dovolj lastnih sredstev za to. Pri tem naj si Rudnik Timav zagotovi stalnejši odjem, da ne bo ovirana realizacija tekoče proizvodnje. Zato bo potrebno zniževati prodajne cene.

V industriji nekovin naj podjetji Piranske soline in TOS še nadalje izboljšujeta proizvodne pogoje. Podjetje Piranske soline naj pristopi k intenzivnemu usposabljanju rezervoarjev in površin za pridobivanje koncentrirane vode v zimskem času, da si s tem podaljša sezono proizvodnje soli. S podaljšanjem proizvodne sezone si mora podjetje zagotoviti več stalne delovne sile, pri čemer je treba strokovni vzgoji posvetiti posebno skrb. V letu 1960 je treba pripraviti vso potrebno dokumentacijo za modernizacijo proizvodnih zmogljivosti, da se tako zagotovi večja, enakomernejša in rentabilnejša proizvodnja. Ker je v letu 1959 nastal zaradi dežja občuten izpad proizvodnje soli, naj podjetje za zadostitev potreb pravočasno priskrbi zadostne količine soli iz uvoza. Podjetje TOS iz Ljubljane naj še nadalje izpopolnjuje obrat v Hrpeljah in strokovno usposablja njegovo osebje ter preusmerja proizvodnjo na kakovostnejše končne izdelke skladno z razvojem podjetja in s potrebami trga.

Kovinska industrija se je v zadnjih letih močno razvila in bo v letu 1960 ta stroka udeležena v celotni industrijski proizvodnji okraja s približno 37%. Takšno povečanje njene proizvodnje je rezultat investicijskih naložb v zadnjih letih. Tovarni Tomos je z obstoječimi zmogljivostmi možno proizvesti letno približno 27 tisoč mopedov. Za letos je predvidena proizvodnja 40 tisoč motornih koles in motorjev. Za takšen obseg proizvodnje bo potrebno uvoziti del sestavnih delov, za kar bo treba zagotoviti potrebna devizna sredstva. Tovarna bo morala še nadalje izboljševati svoj proizvodni proces. Z izpopolnitvijo opreme naj podjetje zagotovi, da bo povečana proizvodnja vedno manj odvisna od uvoza sestavnih delov. Zato naj še nadalje utrjuje vse možne

oblike kooperacije z drugimi podjetji.

Podjetje Mehanotehnika iz Izole je s preselitvijo v nove delovne prostore ustvarilo pogoje, da proizvodni proces izpopolni in tako poveča proizvodnjo. Pri tem naj si pravočasno priskrbi predvideno opremo, s katero bodo odpravljena ozka grla v proizvodnem procesu. Prav tako mora podjetje pripraviti vse potrebno, da si še letos zgradi skladišča in upravne prostore.

Podjetje LAMA bo z razširitvijo izbire izdelkov povečalo proizvodnjo, predvsem v kooperaciji z drugimi podjetji, kar jim zagotavlja še to, da bodo svoje proizvode mogli pravočasno realizirati. Podjetje naj posveti posebno skrb nadaljnjemu izpopolnjevanju tehnološkega procesa in svojega celotnega poslovanja. Zato naj da strokovnemu izpopolnjevanju delavcev in uslužbencev kar največ poudarka.

Letos naj bi si Ladjedelnica v Piranu izpopolnila opremo, ki je predvidena s tem in s perspektivnim družbenim planom. Podjetje mora izboljšati organizacijo dela in še nadalje večati delovno storilnost.

Podjetje Telekomunikacije v Ljubljani bo moralo pravočasno zagotoviti oskrbo obrata v Sežani s sestavnimi deli in z drugim pomožnim materialom, ker je lani prav ta pomanjkljivost ovirala normalno in nemoteno proizvodnjo obrata skozi vse leto. Tam bodo letos tudi izboljšali kakovost svojih izdelkov. Za prehod na nove proizvode bo moralo vodstvo obrata pravočasno izvršiti vse priprave v proizvodnji, da ne bi prišlo do zastojev.

V kemični industriji se bo najbolj povečala proizvodnja izdelkov iz plastičnih mas. Podjetje »Iplas« bo razširilo svojo dejavnost s povečanjem proizvodnih zmogljivosti, ki naj se kar najbolj gospodarno izkoriščajo. Posebno skrb bodo morali posvetiti nadaljnjemu razvoju podjetja. Za to naj čimprej izdelajo potrebno dokumentacijo za proizvodnjo izdelkov iz umetnih smol in sintetičnih vlaken. Pravočasno si morajo zagotoviti potrebne strokovne osebje in prav tako bodo morali najti ustrezne oblike za strokovno vzgojo delavcev.

Tudi podjetje »Jadranka« v Piranu bo moralo postopno preusmeriti svojo proizvodnjo. Proučiti je treba možnosti izdelave ogljikove kisline ali drugih proizvodov, za kar naj se pravočasno izdelata potrebna dokumentacija.

V industriji gradbenega materiala naj opekarska podjetja poskrbijo za pravočasno zgraditev, oziroma rekonstrukcijo opekarn. Podjetje »Marmorindus« Sežana bo morala posvetiti vso pozornost načrtnemu in sistematičnemu raziskovanju z namenom pridobiti

bitve novih zalog marmora, kot tudi ugotavljanja najboljšega načina odkopavanja, da bi kar najbolj povečali izdelovanje marmornih blokov. Podjetje naj svojo dejavnost razširi na izdelavo umetnega kamna in galanterijskih izdelkov iz marmora. S tem bo možno zaposliti odvečno delovno silo, predvsem na kopenskem področju, in možno bo boljše izkoriščati odpadni material. Zato je treba skrbeti, da bodo čimprej izdelani programi in da se zagotovi potrebno strokovno osebje za vodstvo novih obratov.

V lesni industriji bo treba vskladiti žagarske zmogljivosti s surovinsko osnovo. Za to naj se preusmeri proizvodnja nekaterih obratov v podjetjih »Topol«, »Javor« in v Žagarskem podjetju Postojna na končne izdelke. Nadaljnjemu razvoju lesne industrije bo potrebno posvetiti posebno skrb, da bi se lesna masa čimbolj smotrno izkoriščala. To vprašanje je treba reševati enotno za celotno gravitacijsko področje. Proučiti je treba možnost, da bi na postojnsko-ilirskobistriškem področju zgradili tovarno pohištva, za kar naj se začne z izdelavo potrebnih elaboratov. Pri žagarskih podjetjih bo treba bolj smotrno izkoriščati odpadni material s tem, da se ga predela v dokončne izdelke.

Podjetje »Lesonit« naj pravočasno izdelata potrebno dokumentacijo za povečanje proizvodnih zmogljivosti od 8,5 na 15 tisoč ton lesonitnih plošč. Prav tako mora podjetje poskrbeti, da se pravočasno izvede rekonstrukcija lakirnice in opremi obrat za izdelovanje melaminskih plošč. Podjetje se bo moralo lotiti ukrepov za zagotovitev potrebne količine surovin, zlasti iz uvoza.

Svet za industrijo in obrt naj čimprej prouči in določi lokacijo za zgraditev nove tovarne pohištva na postojnsko-ilirskobistriškem področju.

V tekstilni industriji je Tovarna pletenin Sežana obnovila strojno opremo, ki ji bo dovoljevala večjo in kakovostnejšo proizvodnjo.

Najvažnejša naloga podjetij živilske industrije je, da se pravočasno izvršijo predvidene rekonstrukcije.

Kombinat »Delamaris« bo prešel na specializacijo obratov, tako da bo predelava rib ločena od predelave sadja in povrtnin; to jim bo omogočalo boljše organizirati proizvodni proces in povečati storilnost. Za boljšo preskrbo z ribami naj podjetje izvrši pravočasno potrebne priprave za samostojen lov, za kar naj ribiške ladje, ki jih prevzame od podjetja »Ribič«, primerno opremi. Podjetje naj tudi čimprej pripravi potrebne študije in dokumentacijo za izpopolnitev opreme za sodobno predelavo kmetijskih pridelkov.

Podjetje »Zadružnik« Ilirska Bistrica bo razširilo svojo dejavnost na proizvodnjo citronske kisline. Že letos naj ukrenejo vse potrebno, da se pravočasno izvrši prva faza rekonstrukcije in doseže predvidena proizvodnja. Prav tako morajo poskrbeti, da se pravočasno izdela program za dokončno rekonstrukcijo in za proizvodnjo 800 do 1000 ton citronske kisline.

S preselitvijo tiskarne v nove prostore so podani pogoji za nadaljnje povečanje tiskarskih storitev. Potrebno pa bo, da podjetje zagotovi finančna sredstva za obnovo tiskarskih strojev.

Organi delavskega upravljanja industrijskih podjetij naj intenzivneje spremljajo gibanje proizvodnje, storilnosti dela in zaposlitve ter celotno poslovanje podjetij.

VII. poglavje

KMETIJSTVO

Če upoštevamo sedANJI in predvideni razvoj kmetijske proizvodnje na družbenih posestvih in v kooperaciji, bo možno doseči v letu 1960 povečanje skupne kmetijske proizvodnje za 20% v primerjavi z realizacijo v letu 1959, če pa upoštevamo še stranske dejavnosti kmetijstva, pa za 22%.

Porast proizvodnje je po posameznih strokah predviden takole:

	Indeksi		
	1960 1959	1960 1956	1960 1961
Poljedelstvo	114	150	94
Zita	101	207	105
Industrijske rastline	60	60	30
Vrtnine	131	135	88
Krmne rastline	148	106	97
Sadjarstvo	199	211	75
Vinogradništvo	120	156	104
Zivinoreja	127	167	98
Ribolov	113	105	42
Domača predelava	109	159	119
Kmetijska proizvodnja	120	157	95
Stranske dejavnosti	134	220	175
Kmetijstvo skupaj	122	162	100

Skupna lanska kmetijska proizvodnja je za 9% večja od proizvodnje v letu 1958 nasproti planiranim 13%. Proizvodnja v vinogradništvu in sadjarstvu je zaradi slabe letine bila nižja, kot je predvideval družbeni plan. Pač pa so bile lani zelo ugodne vremenske prilike za rast krmnih rastlin ter je bila z visokim pridelkom le-teh dana osnova za intenzivno živinorejo.

Vrednost kmetijske proizvodnje (s stranskimi dejavnostmi), izračunana po stalnih cenah iz leta 1956, bo znašala letos 9 milijard 547 milijonov dinarjev, kar je 1694 milijonov več, kot znaša lanska vrednost kmetijske proizvodnje. Od tega povečanja odpade 979 milijonov ali 58% na kmetijsko proizvodnjo kmetijskih posestev, ekonomij kmetijskih zadrug, perutninarskih farm in ribiških podjetij, ostalih 715 milijonov ali 42% predvidenega povečanja kmetijske proizvodnje

bodo ustvarile kmetijske zadruge v proizvodnem sodelovanju z individualnim proizvajalci ter z drugimi ukrepi in oblikami usmerjevanja kmetijske proizvodnje privatnih proizvajalcev.

Največji porast skupne kmetijske proizvodnje se pričakuje na družbenih posestvih in na združenih ekonomijah, kjer se bo v primerjavi z letom 1959 proizvodnja povečala za približno 128% in s tem dosegla 122% predvidenega obsega za leto 1961. Znatno delež pri tem povečanju odpade na perutninarsko farmo Neverke in sicer nad 600 milijonov dinarjev, kjer bo odpadlo več kot 50% ustvarjenega celotnega dohodka na stranske dejavnosti, t. j. na izvajanje investicij v lastni režiji.

Predvideni porast rastlinske proizvodnje bo možno doseči le z gospodarskim izkoriščanjem zemljišč, zlasti s pravočasno in kakovostno obdelavo zemlje. Zato je treba kmetijsko proizvodnjo še nadalje modernizirati, zlasti s povečanjem mehanizacije in z uporabo umetnih gnojil. Letos bo potrebno kupiti še nadaljnjih 40 traktorjev s priključki, tako da se bo skupno število razpoložljivih traktorjev povečalo na 160. Poleg tega je potrebno kupiti še drugo potrebno mehanizacijo in sicer pri kmetijskih posestvih predvsem strojno opremo za obdelavo površine, pri kmetijskih zadrugah pa motorne škropilnice in kosilnice. Poraba umetnih gnojil bo skladno s postavljenim proizvodnim programom kmetijskih posestev in združne kooperacije ter zaradi izvajanja predvidenih investicij znašala 10 tisoč ton.

Široke možnosti za razvoj kme-

tijstva daje tudi novi zakon o izkoriščanju zemljišč, tako imenovani Zakon agrominimuma. S tem zakonom bomo marsikje lahko pospešili, da se bo zemlja skladno s splošnimi družbenimi koristmi intenzivneje obdelovala. Zakon predvideva, da se zemljišča, ki se ne obdelujejo skladno s temi načeli, dajo v prisilno upravo kmetijskim organizacijam ali drugim interesentom, ki bodo zemljišče obdelovali po sodobnih načelih.

Zakon o izkoriščanju kmetijskega zemljišča omogoča tudi kmetijskim organizacijam tako splošno-družbenega, kakor tudi združnega sektorja, da lahko mnogo hitreje in ekspeditivneje pristopajo k zaokrožanju kmetijskih zemljišč v take površine, ki bodo omogočile racionalno uporabo sodobne kmetijske mehanizacije. Za izvajanje tega zakona imajo občinski ljudski odbori široka pooblastila in njihova naloga je, da pri izvajanju Zakona o agrominimumu in arondacijskih postopkih tesno sodelujejo s kmetijskimi organizacijami svojega področja.

POLJEDELSTVO

V podjedelstvu predvidevamo letos za 14% večjo proizvodnjo kakor leta 1959, pri socialističnih kmetijskih obratih pa kar za 175% več. S tem bo dosežen po perspektivnem planu predvideni nivo poljedelske proizvodnje s 94% v družbenem sektorju pa s 93%.

Ta obseg proizvodnje je planiran za leto 1960 na osnovi ha pridelkov ki so za posamezne važnejše poljščine naslednji:

	Povprečno	v mtc/ha		
		kmetijska posestva	kooperacija	ostala proizvodnja
Pšenica in rž	23,0	45	39	21
Ječmen	19,2	30	28	18
Oves	18,2	30	24	17
Koruza	27,8	—	39	27
Krompir	155,0	110	179	149
Paradižnik	240,0	500	260	200
Detelja in lucerna	63,8	120	77	54
Travniki in senožeti	21,0	55	40	20

V sami strukturi poljedelske proizvodnje je treba doseči največji porast (za 31% v primerjavi z letom 1959) v proizvodnji vrtnin, kjer bomo kljub temu za 12% izpod ravni proizvodnje, ki je bila predvidena s perspektivnim planom. Pridetek žit in krme bo v glavnem ostal na ravni iz leta 1959, ki pri krmnih rastlinah več ali manj ustreza planiranemu obsegu po perspektivnem planu, pri žitih pa je celo nekoliko iznad tega obsega.

Letos je po planu predvidena za 14% manjša površina pod žiti kakor v letu 1956, medtem ko je s perspektivnim planom predvideno to zmanjšanje za 17%. Površina posejanih njiv s krmnimi rastlinami bo za 33% večja kot v letu 1956, nasproti planiranim

43% po perspektivnem planu. Večji pridelek žit, kakor je bil predviden po perspektivnem planu, bomo torej dosegli tudi zaradi tega, ker še ne bodo zmanjšane površine pod žiti v korist krmnih rastlin v takem obsegu, kot je to predvideno s planom. Kljub temu, da je za letos planirana za 7 do 8% manjša površina, posejana z žiti, v primerjavi z letom 1959, je treba z razširitvijo proizvodnega sodelovanja in uvajanja sodobne agrotehnik zagotoviti, da se pridelek žit ne bo zmanjšal, temveč celo nekoliko povečal.

Pri pšenici je treba dosledno upoštevati strokovna navodila glede pravilne izbire rodovitnih sort, ki so se pokazale pri dose-

danjih poskusih kot najbolj primerne.

Za zagotovitev zadostnih količin zdravega semena intenzivnih sort pšenice za bodočo jesensko setev mora strokovna služba posvetiti vso pozornost pravilni oskrbi semenskih posevkov.

Pri kmetijskih posestvih in združnih ekonomijah so predvidene le minimalne površine pod žiti, kar je skladno z načeli specializacije proizvodnje v smeri, za katere imamo najboljše pogoje, to je živinorejske proizvodnje pri posestvih gornjega področja ter vrtnarsko-živinorejske proizvodnje pri posestvih obalnega področja.

V kooperaciji bodo kmetijske zadruge razširile obseg pridelovanja žit pri pšenici od 175 ha v letu 1959 na 350 ha v letu 1960, pri ječmenu od 46 ha na 71 ha, pri koruzi od 20 ha na 142 ha, pri rži od 14 ha na 20 ha, medtem ko bo ovsna posejana v kooperaciji 81 ha. Skupno bo torej znašal obseg kooperacijske proizvodnje pri žitih 664 ha.

Pri širjenju hibridne koruze, njenem prilagajanju posameznim rajonom ter, v agrotehniko še nismo dosegli zadovoljivih uspehov. Lani ni tekla akcija za setev hibridne koruze na osnovi v naprej podrobno izdelanega programa, ni vsebovala primerne agrotehlike, ni se uporabljalo povsod seme ustreznih hibridov in zadovoljivih količin umetnih gnojil in zato tudi uspeh ni bil zadovoljiv. Tudi letošnja akcija bo za setev hibridne koruze imela še do neke mere poskusni značaj, da se ugotovi, kje in s kakšnimi hibridi imamo pogoje za široko gojitev hibridne koruze.

Za letos se predvideva setev hibridne koruze v proizvodnem sodelovanju na površini 142 ha.

Priprave za pomladansko setev heterozne koruze je treba izvesti že v jesenskem in zimskem času. Zato naj kmetijske zadruge pravočasno sklenejo pogodbe, da bi lahko pripravile zemljo s poglobljenim oranjem in osnovnim gnojenjem. Za predvideno setev hibridne koruze je treba zagotoviti tudi zadostne količine semena, preskusiti njegovo kaljivost ter ga razkužiti zoper glivične bolezni.

Plan za letos predvideva, da bodo kmetijska posestva in združne ekonomije posadile z vrtninami približno 220 ha njivskih površin, od katerih odpade 100 ha na posestva, ostalih 120 ha pa na združne ekonomije. Tako bodo njivske površine v obalnem pasu, ki bodo iz komasacijske mase še to zimo izročene kmetijskim organizacijam, obdelane približno 30 % z vrtninami, preostalih 70 % pa v glavnem s krmnimi rastlinami. Zagotovitev, da bo vsaj 30 % teh njiv obdelanih z vrtninami, predstavlja eno izmed najtežjih nalog kmetijskega plana za leto 1960. Od izvedbe te naloge je v

glavnem odvisna izpolnitev plana poljedelske proizvodnje.

V ta namen si morajo kmetijska posestva zagotoviti potrebno strojno opremo, tako da se bo potreba po delovni sili zmanjšala na najmanjšo mero. Za novo delovno silo, ki bo v zvezi s tem potrebna in ki jo bo deloma tudi potrebno priskrbeti, bodo posestva morala postaviti stanovanjske provizorije in si za to zagotoviti potrebna finančna sredstva. Največ težav pa bo brez dvoma z zagotovitvijo potrebnih količin organskih gnojil.

V proizvodnem sodelovanju med združami in proizvajalci je predvideno pri povrtninah povečanje v primerjavi z letom 1959 pri pridelavi krompirja v kooperaciji od 297 na 460 ha ter povečanje organizirane pogodbene proizvodnje povrtnine v obalnem področju od 1350 ha v letu 1959 na 1430 ha v letu 1960.

Kmetijska posestva in zadruge morajo predvsem poskrbeti, da se proizvodnja posameznih vrst povrtnin prilagodi potrebam tržišča. V ta namen si morajo zagotoviti tržišče za prodajo povrtnine, katere proizvodnjo predvidevajo s svojimi finančno proizvodnimi plani oziroma gospodarskimi načrti bodisi na posestvih in ekonomijah, kakor tudi v pogodbenem sodelovanju s proizvajalci, še preden bodo posamezne površine posejane z določeno vrsto posevka. Edino na ta način bo možno odstraniti take tržne motnje, kakor so se pri prodaji povrtnine pojavile v l. 1959 in ki bi utegnile negativno vplivati na povečanje proizvodnje.

Pri proizvodnji krompirja je v prvi vrsti treba zagotoviti potrebne količine priznanega semenskega krompirja za potrebe kooperacijske proizvodnje v letu 1960 in delne redne izmenjave v ostali proizvodnji. V ta namen bodo kmetijske zadruge organizirale proizvodnjo semenskega krompirja na površini 100 ha. Skrbeti je treba za to, da se glede na preskrbo s semenom okrajno področje osamosvoji, organizirati pa se morajo strnjena pridelovalna področja, kjer so ugodni ekološki pogoji ter prouči gradnjo semenskih skladišč enostavne konstrukcije. Prav tako važna naloga je organizacija napovedovalne službe zoper krompirjevo plesen, ki je v zadnjih letih povzročila veliko gospodarsko škodo, zlasti na postojnskem in ilirsko-bistriškem področju.

Pridelek krme je bil lani prav dober, predvsem zaradi obilne vlage, ki je na kraških senožetih in na travniških površinah obalnega pasu, kjer je pridelek večkrat prizadet zaradi suše, omogočila visoke donose. Posebno dober je bil pridelek na tistih površinah, ki so bile vključene v kooperacijsko proizvodnjo. Za letos moramo zagotoviti, da se tu

di pri povprečnih proizvodnih pogojih pridelek krme v primerjavi z letom 1959 ne zmanjša, pač pa za nekaj odstotkov še poveča. Zato je treba za 700 ha ali za 18 odstotkov povečati njivske površine, ki bodo posejane s krmnimi rastlinami, pristopiti h gnojenju deteljišč v proizvodnem sodelovanju med združami in proizvajalci, ki ga je treba še nadalje večati v travništvu in pašništvu.

Napori za pridelavo čim večjih količin krme morajo predstavljati eno izmed ključnih nalog kmetijskega plana za leto 1960, ker je na to vezan planirani razvoj živinoreje, ki je osnovnega pomena za nadaljnji gospodarski napredek našega okraja, tako na zgornjem področju, kjer predstavlja živinoreja glavno razvojno ureditev, oziroma usmeritev kmetijstva, kakor tudi na obalnem področju, kjer je od njenega povečanja odvisna uspešna uveljavitev ostalih kmetijskih strok, za katerih razvoj so tu podani še posebno ugodni pogoji (vrtnarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo).

Pri kmetijskih posestvih in pri ekonomijah je predvidena v povprečju skoraj podvojitve proizvodnje krme, pri samih posestvih obalnega področja pa bi bilo to povečanje še veliko večje. Od 700 hektarov njiv, ki jih bo letos več posejanih s krmnimi rastlinami, bo odpadlo približno 380 ha na kmetijska posestva in ekonomije v glavnem obalnega področja, ki si bodo s tem ustvarile potrebno krmno osnovo za predvideni razvoj živinoreje.

V kooperaciji s proizvajalci pa bodo kmetijske zadruge letos prvič začele z organiziranim pridelovanjem detelje in krmnih mešanic. Tako bo z dobro organiziranim proizvodnim sodelovanjem zagotovljen 30 do 100 % večji pridelek krme, kakor so ga dosegali do sedaj na površini 1000 ha njiv, posejanih s krmnimi rastlinami, ter 2485 ha travnikov in senožeti. Poseben poudarek je treba dati vključitvi v kooperacijsko pridelovanje krme v prvi vrsti njivskih in travniških površin, ker bo na teh površinah možno doseči večji proizvodni učinek kakor na senožetih. Na povečanje pridelovanja krme bo deloma že letos vplivala izvedba agromelioracij, ki so predvidene na površini 1300 ha v kooperaciji. Na melioriranih pašnikih si bodo kmetijske zadruge uredile pašne obrate, ki bodo poslovali na osnovi združne kooperacije.

SADJARSTVO IN VINOGRADNIŠTVO

V sadjarstvu predvidevamo letos približno enkrat večji pridelek kot lani, ko smo imeli slabo letino zaradi neugodnega hladnega in deževnega vremena. V tej stroki ne bomo dosegli po per-

spektivnem planu predvidene višine proizvodnje deloma zato, ker ni bila izvršena tako radikalna asanacija sadnega drevja, kakor jo je plan predvideval, deloma pa tudi zato ne, ker bodo novi nasadi, obnovljeni v letih 1956 in 1957, v letu 1960 v začetni delni rodnosti in še ne bodo mogli dati tolikšnega pridelka, kot je s planom predviden za leto 1961. Kmetijske zadruge bodo v letu 1960 razširile proizvodno sodelovanje tudi v sadjarstvu. Predvidevamo, da bodo proizvajalci v sodelovanju z zadrugo asanirali in obdelovali skladno s sodobno agrotehniko približno 50.000 sadnih dreves. V kooperacijsko proizvodnjo je treba zajeti le za proizvodnjo sposobno asanirano drevje na strnjenih kompleksih, da bo proizvodno sodelovanje doseglo tudi zaželeni ekonomski učinek.

Glavni cilj navedene akcije je, da se pod nadzorstvom strokovne službe izvedejo vsi agrotehnični in varnostni ukrepi in tako organizira na tej osnovi sodobna blagovna proizvodnja.

Obnova nasadov je za letos predvidena na površini 196 hektarov, od katerih 28 ha pri kmetijskih posestvih, 57 ha na združnih ekonomijah, ostalih 111 hektarov pa v kooperaciji. Obnova naj se vrši v smeri največje intenzivnosti, obnavljati je treba po naj sodobnejših agrotehničnih načelih in ustrezne ekološke prilike izkoristiti z najdonosnejšimi sadnimi vrstami.

V vinogradništvu je predvidena v pričakovanju normalne letine za 20 % večja proizvodnja kakor lani. Na povečanje vinogradniške proizvodnje že občutno vpliva pridelok novih plantažnih nasadov kmetijskih posestev, ki so večinoma še v delni rodnosti in na katere že odpade 10 % celotne vinogradniške proizvodnje. Z asanacijo vinogradov in z zagotovitvijo možnosti namakanja na Vinogradniško sadijarskem posestvu Črni kal je izboljšana tudi proizvodna sposobnost novih nasadov.

V privatnem sektorju se iz leta v leto stopnjuje opuščanje obdelave starih vinogradov delno zaradi pomanjkanja delovne sile, delno zaradi neekonomičnosti. Zato ugotavljamo, da se kljub obnovi na novih kompleksih skupna površina rodnih vinogradov zmanjšuje. Da se zagotovi povečanje proizvodnje v vinogradniških nasadih, je potrebno, da se kmetijske zadruge lotijo proizvodnega sodelovanja tudi na tem področju. Za leto 1960 predvidevamo, da bi to sodelovanje zajelo že 500 ha vinogradov. Tudi tu naj bo težnja kmetijskih združ, da bo proizvodno sodelovanje z uporabo sodobne agrotehniko v mejah, ki jih dopušča struktura in ureditev teh nasadov, omejeno le na tiste nasade, kjer je z goto-

vostjo možno predvideti tudi pozitiven ekonomski učinek.

Obnova vinogradov je za letos predvidena na površini 168 ha, od tega 60 ha pri kmetijskih posestvih, 46 ha na ekonomijah zadrug, ostalih 62 ha pa v kooperaciji. S tem bo znašala skupna obnova od začetka izvajanja perspektivnega plana približno 500 hektarov nasproti planiranim 965 hektarom.

ZIVINOREJA

Porast živinoreje, ki ga predvidevamo za leto 1960, je zelo visok in ga bo možno doseči le z načrtnim in organiziranim delom in z mobilizacijo razpoložljivih rezerv, posebno še v družbenem sektorju kmetijstva. Po analizi možnosti in pogojev, ki jih imamo za povečanje živino-

rejske proizvodnje, upoštevajoč tudi, da smo v tej stroki kmetijstva v največjem zaostanku v pogledu izpolnitve petletnega plana, predvidevamo, da bomo letos povišali celotni obseg živinoreje za 27 %, v družbenem sektorju kmetijstva pa za 376 %. Tako bomo mogli doseči približno 98 % obsega živinoreje, predvidene s perspektivnim planom. Izpolnitev te naloge je posebno težavna, ker je v zadnjih letih deloma tudi zaradi slabe krmne letine osnovni živinorejski fond celo nekoliko nazadoval, medtem ko je bil s perspektivnim planom predviden konstanten porast skozi vse obdobje perspektivnega plana.

Predvideni obseg živinorejske proizvodnje bomo mogli doseči z naslednjim povečanjem proizvodnje živinorejskih proizvodov:

	Perspektivni plan		
	1959	1960	
Govedo prirastek ton	3727	4596	4058
Prašiči prirastek ton	2875	2946	2881
Perutnina ton	282	823	458
Mleko hl	226344	317344	387500
Jajca v 000/kom	10528	16900	13750

Z doslednim izvajanjem predpisov o omejitvi klanja telet, v prvi vrsti pa z organiziranim pitanjem telet za zakol do teže 150 do 200 kg in z organiziranim pitanjem ostale mlade živine, namenjene za zakol, in volov, so podani vsi pogoji, da se predvideni prirastek goveje živine doseže in preseže. S planom je predvideno, da bo izpitanih 5260 telet (do 200 kg žive teže), od katerih 1030 v pitališčih kmetijskih posestev, za ostalih 4230 pa bodo morale kmetijske zadruge organizirati pitanje v svojih pitališčih ali pa pitanje pri samih privatnih proizvajalcih. Predvideno je še izpitanje 855 glav mladih pitanih goved (1—2 let) in 1100 pitanih goved (2—3 let) ter 900 volov. Verjetno pa večina privatnih proizvajalcev ne bo zainteresirana za nitanje telet samo do teže 200 kg in se bodo zavzemali za to, da bi teleta redili še naprej. Kmetijske zadruge naj take težnje vsekakor podpirajo. V takem primeru sicer predvideno število prodaje telet ne bo doseženo, bo pa prirastek in tudi doseženi stalež večji, kakor ga predvideva plan.

Na obalnem področju, kjer je bila letos dobra krmna letina in kjer je povečanje živinoreje nujno potrebno tudi zaradi gnoja, naj si kmetijske zadruge kupijo izven okraja živino za pitanje v kooperaciji s proizvajalci.

Predvidevamo, da se letos prašičereja v primerjavi z letom 1959 ne bo bistveno povečala zaradi lanske slabe letine krompirja na ilirsko-bistriškem področju. Lani smo dosegli zelo visok porast prašičereje, ki se odraža tudi v občutno povečanih tržnih viških. Letos bo podjetje »Gruda« v Sežani izpitalo v svojem pitališču

400 pršutarjev. Poleg tega bo v kooperaciji med proizvajalci ter zadrugami izpitanih 2200 mesnatih in 300 mastnih prašičev.

Pri perutnini je predviden visok porast proizvodnje zaradi ureditve perutninarskih farm v Neverkah in Zabičah. Na ti dve farmi bo odpadlo približno 500 ton predvidenega večjega prirastka v obliki reje pitancev (brojlerjev) za trg in vzrejo kokošinesnic za potrebe same farme. Organizacija farme v Neverkah bo vplivala na proizvodnjo jajc, ker predvidevamo, da bo samo tam že v prihodnjem letu dosežena proizvodnja pet milijonov 400 tisoč jajc. Farma bo razpolagala že v začetku leta s 23 tisoč nesnicami, na koncu leta pa jih bo imela že 100.000.

Pri proizvodnji mleka pa perspektivni plan ne bo izpolnjen, ker ne bomo dosegli predvidenega števila proizvodnih živali zaradi visoke odprodaje plemenske živine iz okraja in zaradi nizke prireje v letih 1957 in 1958.

Ena od temeljnih nalog kmetijskega plana za leto 1960 se nanaša na povečanje osnovnega živinorejskega fonda, ki mora narasti od 35.606 glav goveje živine (stanje, ki ga cenimo ob koncu leta 1959) na najmanj 38.641 glav ob koncu leta 1960. Če bo zakol telet manjši, kakor ga predvidevamo, da ta stalež lahko še prekoračen.

Za letos predvidevamo, da bodo kmetijske zadruge organizirale rejo plemenske živine v sodelovanju s proizvajalci, tako da bo na razpolago za potrebe kmetijskih posestev in posestev združ 1600 glav plemenske živine in 300 telet za plemo. Ves ta tržni višek plemenske živine bi moral biti na razpolago za povečanje živinorej-

skega fonda kmetijskih posestev in združnih ekonomij v okraju.

Vzporedno z naporji za povečanje osnovnega živinorejskega fonda bo treba še nadalje izboljševati živinorejo tudi kakovostno z nadaljevanjem selekcijskega dela z zamenjavo manj produktivnih živali s produktivnejšimi, z razširitvijo umetnega osemenjevanja ter z ostalimi ukrepi zootehnične službe.

KMETIJSKE ZADRUGE

Kmetijske zadruge morajo v letu 1960 osredotočiti vso svojo dejavnosti na kmetijstvo in na tiste dejavnosti, ki so neposredno povezane s kmetijsko proizvodnjo. Celotni dohodek kmetijskih zadrug se bo predvidoma gibal takole (v milijonih dinarjev):

	1959	1960	Indeks 1960 1959
Kmetijska proizvodnja (vključno proizvodnja v kooperaciji)	85,8	208,3	243
Strojni odseki in prevozi	149,1	175,4	118
Odkup kmetijskih proizvodov	2330,0	2689,1	115
Trgovina na drobno	413,9	399,3	96
Gostinstvo	22,0	12,0	55
Obrt, predelovanje kmetijskih proizvodov in ostalo	563,4	580,3	103
Skupaj celotni dohodek	3564,2	4064,4	114

Iz strukture dohodkov kmetijskih zadrug je torej jasno razvidno še nadaljnje upadanje nekmetijskih dejavnosti ter močan porast dohodka v kmetijski proizvodnji. Na to je vplivala krepitev združnih ekonomij, zlasti v živinorejski smeri, izvajanje investicij v lastni režiji in povečanje kooperacijske dejavnosti.

Predvideno je, da se bo kooperacijska proizvodnja povečala od 3400 ha v letu 1959 na približno 8400 ha v letu 1960. Od tega je predvideno 1300 ha agromelioracij na travniških in pašniških površinah in 2500 ha travniških površin v kooperacijski proizvodnji. Na njivskih površinah je v sodelovanju z zadrugo predvideno pridelovanje krmnih rastlin na površini 1000 ha, vrtnin na površini 1400 ha, 1000 ha pa odpade na pridelovanje krompirja in žita. V sodelovanju med proizvajalci in zadrugami bo torej v prihodnjem letu obdelanih približno 20% obdelovalnih površin, kar predstavlja šele polovico obsega kooperacijske proizvodnje, predvidene s perspektivnim planom. Prav tako se predvideva močan organiziran poseg v živinorejsko proizvodnjo privatnega sektorja pri pitanju telet in mlade živine.

Pri investicijski graditvi zadrug je velik del sredstev namenjen za živinorejo, za nakup 900 glav plemenske živine, za graditev treh hlevov in za adaptacijo večjega števila zgradb za rejo živine; predvidevamo namreč porast števila živine pri zadrugah ob koncu leta 1960 na tisoč glav.

Prav tako se predvidevajo znatna sredstva za obnovo sadovnjakov in vinogradov na površinah združnih posestev in v kooperaciji.

Pri kmetijskih zadruga se predvideva povečanje celotnega dohodka v primerjavi z letom 1959 za 14%, narodni dohodek pa se poveča za 25%, na kar vpliva tudi povečan plačni fond zaradi razširitve ekonomij in zaposlitve večjega števila delavcev.

Pri porastu dohodka po posa-

meznih dejavnostih vidimo, da odkup ni porastel toliko kakor pa celotna kmetijska proizvodnja. V odkupu kmetijskih zadrug je zajet le privatni sektor, medtem ko bodo kmetijska posestva oddala svoje pridelke neposredno na trg sama.

Osnovna naloga, ki se sedaj postavlja pred zadruge, je ustanav-

Kmetijska posestva ter posestva in ekonomije zadrug

	Indeksi		
	1959	1960	1960
	1958	1959	1961
Poljedelstvo	147	275	93
Sadjarstvo	350	257	30
Vinogradništvo	115	250	106
Zivinoreja	167	475	334
Domača predelava kmetijskih proizvodov	83	213	1067
Kmetijska proizvodnja skupaj	142	346	150
Stranske dejavnosti	116	208	253
Skupna proizvodnja	127	272	177

Za tako visoko prekoračitev postavk perspektivnega plana glede obsega proizvodnje socialističnih obratov so bili ustvarjeni ustrezni pogoji delno že v letu 1959, in sicer:

— Od komasiranih zemljišč je približno 700 ha njivskih površin optantske zemlje in zemljišč SPL v obalnem področju, ki so delno že meliorirana in usposobljena za namakanje. Ta zemljišča bodo izročena kmetijskim posestvom in zadrugam pred začetkom pomladanske setve, s planom pa je predvideno, da bodo v letu 1960 vključena v intenzivno proizvodnjo.

— Investicije, ki jih izvajamo na kmetijskih posestvih v l. 1959 in 1960, so za razliko od preteklih let po svojem značaju pretežno kratkoročne, tako da prihaja ustrezni proizvodni učinek takoj do izraza. To velja predvsem za investicijske naložbe v živinoreji ter za agro- ter hidromelioracije.

— Začelo se je z izgraditvijo kokošjih farm v Neverkah in Zabičah, ki bodo že v prihodnjem letu, čeprav še v izgradnji, močno povečale obseg perutninarske proizvodnje v okraju, katerih ustanovitev pa ni bila predvidena s perspektivnim planom.

ljanje in krepitev združnih posestev. Ta si morajo izdelati gospodarske načrte za svoj razvoj, ki morajo biti skladni s perspektivnim planom okraja in občin. Zadruga zveza mora zadrugam pri tem nuditi potrebno strokovno pomoč.

Združne poslovne zveze predvidevajo povečanje dohodka le za 2%. ZPZ Postojna bo tako ostala glede celotnega dohodka na višini iz leta 1959; dohodek iz kmetijsko-gospodarskih dejavnosti se bo povečal, predvideno pa je zmanjšanje dohodka nekmetijskih dejavnosti. ZPZ Sežana namerava razširiti svojo kmetijsko dejavnost z zgraditvijo pitališča za pršutarje in z ureditvijo ekonomije.

KMETIJSKA POSESTVA

V socialističnem sektorju je na posestvih, ekonomijah kmetijskih zadrug in na perutninarski farmi (brez ribištva) predvideno v primerjavi z letom 1959 povečanje proizvodnje za 172%. S tem bo po perspektivnem planu predvidena proizvodnja prekoračena za 77 odstotkov.

V poljedelski proizvodnji predvidevamo v družbenem sektorju za 175% večjo proizvodnjo. Za doseg pridelkov, ki jih predvidevamo na družbenih posestvih, se zahteva izvajanje popolne agrotehnik in kar najbolj intenzivna proizvodnja s porabo najmanj 10 kvintalov umetnih gnojil na ha obdelovalne zemlje ter redno namakanje zemlje, kjerkoli so za to že ustvarjeni pogoji.

Povečanje živinorejskega fonda na družbenih posestvih je še posebno važna in pereča naloga. Pri vseh kmetijskih posestvih okraja se mora do konca leta 1960 povečati število goveje živine od sedanjih 1577 na 3166. Za tolikšno povečanje živinoreje so na naših posestvih pogoji dani, treba je le dograditi potrebne hlevske zmožljivosti. Predvidena je graditev 8 tipskih hlevov.

V sadjarstvu in vinogradništvu je predvidena v glavnem dovršitev že začete obnove in vzdrževanje že obnovljenih nasadov.

Z ustanovitvijo obalnega kmetijskega kombinata je zagotovljeno notno reševanje v zvezi z izvedbo plana pereče problematike, ki je skoraj enaka na vseh obalnih posestvih.

Pri kmetijskih posestvih (brez ribištva) je predviden porast celotnega dohodka za 212% v primerjavi z letom 1959. Na tako močan porast vpliva poleg predvidene povečane proizvodnje na naših posestvih perutninarska farma v Neverkah. Narodni dohodek bo porastel predvidoma le za 106%, predvsem zaradi visokih materialnih stroškov nove perutninarske farme. Število zaposlenih se je skupno povečalo za 310, od tega povečanja odpade 245 novo zaposlenih na perutninarsko farmo Neverke, ribištvo predvideva zmanjšanje zaposlenih za 64, kmetijska posestva nameravajo skupno povečati število zaposlenih za 129, kar pomeni, da se v primerjavi s povečanimi delovnimi nalogami predvideva znatno povečana delovna storilnost.

RIBIŠTVO

Gibanje obsega ribiške proizvodnje je količinsko predvideno takole:

Ulov v tonah:					
1956	1957	1958	1959	1960	1961
2456	2378	1919	2200	2500	6155

V prvi polovici ribolovne sezone v letu 1959 je bil ulov slab, v drugi polovici je ulov narastel, tako da je bilo skoraj doseženo planirano povprečje na plovno enoto. To je bilo izvedljivo zato, ker so bile ladje sodobno opremljene, predvsem z echosounderji. Lani so bili zaradi previsokih vzdrževalnih stroškov oddani v najem vsi objekti za tunolov podjetja »Ribič«. Zaradi odprodaje tunolovcev pa je bil celoten ulov manjši, čeprav je bil predvideni ulov po plovni enoti skoraj dosežen.

V ribištvu se je v letu 1959 izvršila reorganizacija: podjetje »Ribič« je bilo ukinjeno. Del ladij podjetja »Ribič« je najelo podjetje »Riba«.

Za leto 1960 bo razpolagal družbeni sektor ribištva z 28 plovniimi objekti, ker bodo trije kupljeni še med letom.

Za leto 1960 je planiran povprečni ulov na ladjo, ki je sodobno opremljena, devet vagonov, za ostale ladje pa po osem vagonov rib. Smernice za razvoj ribolova v letu 1960 bi bile naslednje:

1. Vse še neopremljene ladje je treba opremiti z echosounderji, ker so le tako opremljene ladje jamstvo za uspešen lov.

2. V letu 1960 so predvideva za potrebe lokalne predelovalne industrije, ki je sedaj vezana na uvoz, preorientacija ribištva na lov tunov v oceanskih vodah. Zato so šla ribiška podjetja na natečaj za nakup treh tunolovcev.

Pričakujemo, da se bodo tunolovci pričeli izkoriščati šele ob koncu leta 1960. V ribištvu smo v izpolnitvi petletnega plana v zaostanku, ker niso bile izvršene vse predvidene investicije. Vzrok je bil prvič v podražitvi stroškov za zgraditev ladij, ki ni stimula-

tivno vplivala na graditev plovniih objektov, drugič pa v izpadu lastnih sredstev.

Z nakupom treh tunolovcev bo predvidoma zagotovljena količinska izpolnitev ter vrednostna prekoračitev prespektivnega plana.

V letu 1960 se predvideva v ribištvu zmanjšanje celotnega dohodka za 28%, zmanjšanje narodnega dohodka pa za 27%. To je posledica predaje večjega števila plovniih objektov Živilskemu kombinatu »Delamaris« ter je dohodek teh plovniih objektov upoštevan pri dohodku industrije.

INVESTICIJE V KMETIJSTVU

Za izvedbo nalog, ki so predvidene po perspektivnem planu za leto 1960, bo treba v kmetijstvo investirati 2861,4 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z lanskim letom občutno več. Ker bodo narastle predvsem kratkoročne in srednjeročne investicije, se bo tudi izboljšala struktura v korist tistih investicij, ki v razmeroma kratkem času vplivajo na povečanje kmetijske proizvodnje.

Pri hidromelioracijah je predvidena osušitev Dragonje, Drnice ter zareskega in koseskega polja, dokončanje melioracij rižansko-anakaranskega polja ter semedeljskega in badaševiškega polja, začetek del za preložitve Badaševice ter izvedba hidromelioracij na 263 ha površin Živinorejskega kombinata Postojna.

Predvidena sredstva za živinorejo so namenjena za nakup 2200 glav plemenske živine, zgraditev 11 hlevov in pitališč za pršutarje ter za adaptacijo večjega števila obstoječih zgradb za sodobno rejo živine.

Sredstva za obnovo sadovnjakov in vinogradov so namenjena obnovi 196 ha sadovnjakov in 168 vinogradov, od tega v kooperaciji 198 ha.

V poljedelstvu so poleg hidromelioracij predvidene agromelioracije na površini 3862 ha, ureditev rastlinjaka in vrtnarij v obalnem področju. Prav tako je

znaten del sredstev namenjen izgraditvi perutninarske farme v Neverkah in za nakup treh tunolovcev za podjetje »Riba« v Izoli.

Sredstva, predvidena za leto, so deloma že odobrena, za ostalo pa so že predloženi dokumentacija in ustrezni zahtevki za posojilo pri Jugoslovanski kmetijski banki.

Ker je obseg letošnjih predvidenih investicij za kmetijstvo zelo velik, je potrebno, da se kmetijska posestva in zadruge lotijo ukrepov, ki zagotavljajo tudi gospodarnostno porabo sredstev.

VIII. poglavje

GOZDARSTVO

V letu 1960 se bo obseg sečnje povečal v primerjavi z letom 1959 za 16% in bo znašal 174.700 bruto m³ lesne mase. Glede na prirastek se bo sečnja gibala takole (odstotek sečnje v odnosu na prirastek):

	1958	1959	1960
Vsi gozdovi skupaj	81	77	86
Iglavci	69	68	76
Listavci	95	89	100

Povečanje sečnje je predvideno predvsem na aktivnem gozdarskem področju. Gospodarske potrebe so narekovale povečanje sečnje, vendar je, kot vidimo, še vedno ohranjeno načelo, da naj se skladno z načelom povečanja sečnje gozdovi še vedno zboljšujejo.

S predvideno strukturo sečnje se bo skladno s smernicami perspektivnega plana še nadalje krepilo iglaste gozdove, tako da se bo sekalo v povprečju samo 77% od prirastka, medtem ko je sečnja listavcev predvidena povprečno 107%. V kvoti celotne sečnje je zapopadena sečnja na gozdnem in negozdnem zemljišču. Zaradi povečane sečnje se bo povečala tudi izdelana lesna gmota prvenstveno za kemično predelavo in sicer v primerjavi z letom 1959 za 27%; povečala se bo tudi količina lesa, namenjenega za mehanično predelavo in tehničnega lesa za neposredno predelavo.

	Količine v 000 m ³			Indeksi	
	1958	1959	1960	1959 1958	1960 1959
Skupna gozdna proizvodnja	131,8	129,7	151,1	98	127
v tem:					
tehnični les iglavcev	64,5	63,5	71,6	98	113
tehnični les listavcev	19,5	22,0	28,9	113	131
drva	47,8	44,2	50,6	92	114
Na razpolago					
za družbeno potrošnjo	79,4	81,9	97,2	103	119
v tem:					
lez za mehanično predelavo	54,2	55,5	65,6	102	118
les za kemično predelavo	9,6	12,5	15,9	130	127
tehnični les					
za neposredno uporabo	14,5	12,8	14,5	88	113
drva za pogonske namene	1,1	1,1	1,2	100	109
Na razpolago					
za individualno potrošnjo	52,4	47,8	53,9	91	113
v tem:					
drva za industrijske centre	26,1	29,5	36,2	113	123
les za podeželsko porabo	26,3	18,3	17,7	70	97

Povečanje proizvodnje tehničnega lesa je predpogoj za nadaljnje razvijanje predelave lesa in utrditev lesnega tržišča in je hkrati odraz teženj gozdarstva,

da se prilagodi potrebam lesnega tržišča.

Povečanje proizvodnje tehničnega lesa je treba doseči tudi z boljšim krojenjem lesa in s pra-

vočasno sečnjo. Pri prevažanju hlodovine naj se stremi za tem, da se relacije kar najbolj skrajšajo, prav tako se je treba izogniti križanju prevozov istovrstnega lesa. Za smotrnejšo gozdno proizvodnjo, za racionalnejšo predelavo lesa ter za boljšo

povezavo med proizvajalci in potrošniki je treba uvajati primerne oblike dolgoročnega povezovanja med gozdno proizvodnjo obeh sektorjev lastništva s predelavo.

Za krepitev predvidene zmogljivosti gozdov se predvideva po fizičnem obsegu naslednji razvoj.

		1958	1959	1960	1957—60 1957—61
Novo pogozdovanje	ha	991,0	520,8	315,3	118
Spopolnitve	ha	203,7	131,6	160,0	60
Melioracija grmišč in degradiranih gozdov	ha	13,9	182,0	537,8	19
Nega gozdov	ha	2327,7	2397,7	3912,0	104
Urejanje	ha	7837	3012	5500	68
Varstvo	000/din	16800	19800	17000	125

Da bi bil učinek pri gojenju gozdov kar največji, je treba v prvi vrsti smotrno razporediti razpoložljiva sredstva in zmanjšati izdatke za neproduktivne namene. Zato bo v letu 1960 dan večji poudarek na melioracijo degradiranih gozdov in grmišč, zlasti na Krasu in na flišnem področju, ter negi gozdov na splošno, ki naj se odraža v glavnem s čiščenjem in z redčenjem. Zato je treba pospeševati tudi graditev cest in nakupiti potrebno strojno opremo.

Okrajna uprava za gozdarstvo mora v letu 1960 dokončno izdelati generalni načrt za melioracijo Krasa.

Letos je treba skladno s smernicami republiškega družbenega plana ustanoviti skupen organ za pospeševanje gozdarstva na Krasu, da bo tako omogočeno načrtnejše in uspešnejše delo pri pogozdovanju.

Poleg obeh že obstoječih sekcij za pogozdovanje Krasa je ustanovljena še nova sekcija za področje občin Koper, Piran in Izola.

Pri pogozdovanju Krasa se bo v letu 1960 v primerjavi z letom 1959 zmanjšala površina novih pogozditev, povečala pa se bo površina melioracij grmišč in degradiranih gozdov, ki bo izvedena s podsaditvijo in podsetvijo. Lani je bilo pogozdenih 323 ha melioriranih in 163 ha degradiranih gozdov in grmišč, letos pa bo pogozdenih 209 ha, podsajenih pa 442 ha degradiranih gozdov in grmišč.

Za varstvo gozdov je predvidenih 17 milijonov dinarjev, ki so v glavnem namenjeni za zatiranje gozdnih škodljivcev: borovega prelca, grizlice in zavijača; vrh tega se bo krepilo še biološko zatiranje škodljivcev.

Še nadalje je treba posvetiti posebno skrb uvajanju hitro rastočih plantažnih vrst drevja, zlasti tonola. V ta namen je bila ustanovljena okrajna komisija za tonole.

Predvidena je ureditev 5500 ha gozdov Gozdnega gospodarstva in 1000 ha gozdov privatnega sektorja. Pri tem se je treba posluževati najsodobnejših metod urejanja, ker bo to omogočilo zmanjšanje velikih stroškov, ki nastajajo

pri sedanjem načinu urejanja gozdov.

Investicije v gozdarstvu bodo znašale letos 196,3 milijonov dinarjev. Sredstva iz okrajnega gozdnega sklada bodo uporabljena v glavnem za izgraditev in rekonstrukcijo gozdnih cest, za nakup gozdne opreme, za graditev gozdnih stavb in stanovanj za gozdne delavce in uslužbence.

Gozdno gospodarstvo bo investiralo 51,9 milijonov dinarjev iz amortizacijskih sredstev za rekonstrukcijo in za graditev cest, za nakup prevoznih sredstev in za graditev gozdnih stavb.

Celotni dohodek Gozdnega gospodarstva se bo letos zaradi povečanega obsega sečnje zvišal za 19%, sorazmerno bo narastel tudi narodni dohodek v primerjavi z letom 1959 za 20%, povprečno število zaposlenih pa se bo povečalo za 13%.

IX. poglavje

GRADBENIŠTVO

Obseg gradbenih in projektantskih storitev bo letos presegel planirano raven po perspektivnem planu za 15,7%, znašal bo tri milijarde 65 milijonov dinarjev. V primerjavi z lansko se bo letošnja gradbena dejavnost povečala za 17,9%. Na ta način bomo izvršili v letu 1960 za 60% več gradbenih del in projektantskih uslug kot v letu 1956. Tako povečanje bodo v glavnem omogočile povečane naložbe za nove objekte v prometu, v turizmu in na področju družbenega standarda. Predvidoma bo v strukturi gradbenih del letos znašala udeležba objektov družbenega standarda 68%, kar je v primerjavi s prejšnjimi leti občuten premik navzgor. Na razširitev obsega gradbenih storitev bo vplivalo tudi dokončno sprejetje regionalnega načrta za celotno obalno področje, s čimer bo podana jasna orientacija za vse vrste gradbenih del pri nas.

Lani smo zaznamovali v gradbeništvu velik polet kljub motnjam, ki so nastale sredi leta zaradi pomanjkanja cementa, stekla in nekaterih vrst železa. Uspeh je bil tem večji, če upoštevamo, da so gradbena podjetja realizirala le majhen del pred-

videnih investicij za svojo strojno opremo. Predvsem so napredovala domača podjetja, ki so opravila doslej prvič nad polovico vseh gradbenih del pri nas in povečala svoj družbeni bruto proizvod za eno petino. Razen tega so se domača podjetja močno usmerila na graditev objektov družbenega standarda, predvsem stanovanj.

Glede na zaposlovanje je bilo lani doseženo zmanjšanje za 7%, kar je za 5% ugodnejše od predvidevanj družbenega plana za preteklo leto. Le na tej osnovi se je mogel v preteklem letu povečati delež družbenega bruto proizvoda po enem zaposlenem za 10,3%, kar je pomemben uspeh in solidna osnova za nadaljnji razvoj storilnosti dela ob širokem uvajanju najrazličnejših oblik nagrajevanja po učinku.

V letu 1960 pričakujemo nadaljnji napredek gradbenih in projektantskih organizacij, kar se mora odraziti v povečanju obsega del, pri izboljšanju strukture družbenega bruto proizvoda in s hitrejšim in cenejšim izvajanjem storitev. Zato je treba povesneti vso skrb izvedbi naslednjih nalog:

— zagotoviti je treba vsestransko nagrajevanje po učinku dela. Kjer je le možno, je treba postaviti ustrezna merila, ki naj bodo čimbolj objektivna in vezati zaslugek na delovno storilnost posameznika in obratov;

— izboljšati je treba organizacijo dela na gradbiščih, kar je pogoj za uvajanje učinkovitega plačevanja po izvršenem delu;

— zagotoviti s strani investitorjev pravočasno oddajo del, pri čemer naj se preide na oddajanje večjih gradbenih kompleksov;

— investitorji naj čimprej začno s pripravami za graditev svojih objektov in pravočasno zagotovijo investicijsko dokumentacijo;

— povečati je treba storilnost dela v operativi, izraženo z narodnim dohodkom na zaposlenega za 11% in s tem zvišati delež narodnega dohodka v družbenem bruto proizvodu na 30%;

— zagotoviti je treba, da povprečna zaposlitev pri predvidenem obsegu del ne bo presegla za več kot 9,2% ravni iz leta 1959;

— okrepiti in razširiti bo treba obrtniške delavnice pri gradbenih podjetjih in ustanovljati takšne nove obrate, kjer jih doslej še ni ter okrepiti sodelovanje gradbenih, projektantskih in obrtnih podjetij za izboljšanje zaključnih del na stavbah, zlasti stanovanjskih, kakor tudi za uvajanje proizvodnje nekaterih gradbenih elementov;

— čimprej bo treba izvesti združitev gradbenih podjetij v obalnem področju in zagotoviti sodelovanje novega podjetja na predvidenem zveznem natečaju za nakup gradbenih strojev. V ta

namen je tudi predvidena udeležba iz okrajnega investicijskega sklada;

— zagotoviti je treba nadaljnjo pomoč pri reševanju stanovanjskih in ostalih problemov gradbenih delavcev. V letošnjem letu je treba tudi dokončati samske domove podjetij »Gradbenik« in »Prvi maj« s skupno zmogljivostjo 280 postelj;

— izboljšati je treba kadrovske sestav in bolj skrbeti za strokovno usposabljanje delovne sile;

— pospešiti je treba rekonstrukcijo gradbene industrije in tako čimprej zagotoviti redno preskrbo z opako;

— urediti je treba dovoz mivke iz Soče ter nadaljevati z raziskovalnimi in pripravljalnimi deli apnenic v Sežani in v Podgorju;

— izboljšati je treba in na novo uvajati topli obrok hrane na gradbiščih;

— preko gradbene inšpekcije je treba s povečanim nadzorstvom preprečevati izvajanje takih del, ki nimajo urejene predpisane dokumentacije;

— pohiteti je treba z izdelavo zazidalnih načrtov, ker je že podana osnova z novo sprejetim regionalnim načrtom obalnega področja. Na ta način bo možno organizirati graditev v širšem obsegu ter po v naprej določenem operativnem planu;

— investitorji naj organizirajo izdelavo tipskih projektov in pravočasno zagotovijo izvedbo

pripravljalnih del. Za to je treba povečati koordinacijo med projektivo, proizvajalci osnovnih gradbenih materialov in opreme ter z izvajalci gradbenih storitev;

— pripraviti je treba predlog za uporabo tipskih projektov za stanovanja. Organizacijo v tej smeri naj prevzame Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Kopru;

— pristopiti je treba k čim širši uporabi polmontažnih in montažnih elementov, ki omogočajo izvajanje zaključnih del že v času montaže;

— izboljšati je treba delo podjetja »Projekt Koper« s sanacijo notranjih težav ter z zagotovitvijo vsestranske pomoči zainteresiranih činiteljev pri rešitvi kadrovske in stanovanjske problemov.

X. Poglavlje

PROMET

Obseg prometnih storitev bo letos za 51% večji kot je bil lani in bo s tem presežen predvideni obseg prometnih storitev po perspektivnem planu za 4%. Na takšen porast bo vplivalo nadaljnje povečanje proizvodnje v celotnem gospodarstvu okraja in večja blagovna izmenjava, predvsem pa povečanje prevoznih storitev v dolgi plovbi pomorskega prometa.

V posameznih strokah je predvideno naslednje gibanje prometnih uslug.

Stroka	Indeks fizičnega obsega		V letu 1960 bo doseženo glede na predvidevanje perspektivnega plana za leto 1961 v %
	1959 1958	1960 1959	
PROMET SKUPAJ	141	151	104
511 — Podjetje za vzdrževanje prog Postojna	102	100	92
512 — Pomorski promet	143	170	113
515 — Cestni promet	142	131	95

Prometne storitve bodo v cestnem prometu nekoliko manjše, kot je predvideno s perspektivnim planom za leto 1961, ker bodo podjetja javnega cestnega prometa imela tudi manjšo zmogljivost prevoznih sredstev. Podjetje za vzdrževanje prog Postojna pa bo opravilo manj učinkovitih ur, kot je bilo predvideno za

leto 1961, vendar bo vrednost opravljene ure z materialnimi stroški precej večja, kot je bila v letu 1956. Zato bo perspektivni plan po družbenem bruto proizvodu tudi pri tem podjetju presežen.

Prevozne zmogljivosti v prometu se gibljejo v povprečju takole:

	Nosilnost prevoznih sredstev v tonah oziroma v potniških sedežih		Indeksi					
	1958	1959	predvideno po perspektivnem planu			58	59	60
			za 1960	za 1961	61			
Ladje dolge plovbe								
tovorne	75194	86688	145000	144179	115,3	167,3	100,6	
potniški sedeži	—	52	210	—	—	404,0	—	
Ladje obalne plovbe								
tovorne	1005	1034	1034	1515	102,9	100,0	68,3	
potniški sedeži	210	261	261	500	124,3	100,0	52,2	
Cestni promet								
tovorni	1497	1970	2320	2712	131,6	117,8	85,5	
potniški	1237	1615	1880	2192	130,6	116,4	85,8	

Nosilnost ladjevja v dolgi plovbi bo že letos dosegla predvideno zmogljivost po perspektivnem planu za leto 1961. V obalni plovbi in v cestnem prometu pa bodo zmogljivosti manjše, zato bodo tudi prometne storitve v obeh strokah nekoliko izpod perspektivnega plana. Na podlagi predvidenih investicij ki so namenjene v znesku približno 3690 milijonov dinarjev za nakup prevoznih sredstev, pa bo ob koncu leta dosežena, oziroma presežena predvidena zmogljivost po perspektivnem planu v vseh strokah, razen v obalni plovbi.

Prometne storitve bodo naraščale nekoliko hitreje kot pa zmogljivosti prevoznih sredstev, ker so prevozna podjetja izboljšala strukturo prevoznih sredstev in izboljšala prometno službo. Tudi izkoriščenost vozil je boljša.

Zaradi povečanja števila prevoznih sredstev naj bi se število zaposlenih povečalo za približno 220 oseb, da bi tako mogli opraviti predvideni obseg prometnih storitev. S tem bo zaposlenost za 10% manjša kot je bila predvidena s perspektivnim planom za leto 1961. Takšna zaposlenost omogoča povečanje storilnosti dela za 36%, če računamo fizični obseg prometnih uslug.

Posebno skrb naj transportna podjetja posvetijo nadaljnjemu izpolnjevanju nagrajevanja po učinku, zlasti premiranju šoferjev za vestno upravljanje z vozili in za prihranke na materialu. Prav tako je treba stalno skrbeti za strokovno vzgojo kadrov, predvsem šoferjev in vodilnega osebja v prometni službi.

V železniškem prometu bo Podjetje za vzdrževanje prog Postojna opravilo v glavnem enako raven vzdrževalnih del kot lani. To podjetje bo, kot vsa ostala namenska podjetja v Sloveniji, pridruženo k Železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana, kar bo dovoljevalo enotnejše in ekonomičnejše upravljanje železniških uslug.

Vedno hitrejši razvoj gospodarstva na obalnem področju in naglo naraščanje pristaniške dejavnosti zahteva, da se letos še pospešeno nadaljuje s študijami in s pripravami za zgraditev železniške povezave med Hrpeljami in Koprno.

Pomorski promet bo letos hitreje naraščal kot v letu 1959. Večji porast pomorskega prometa bo dosežen zaradi povečanja ladjevja v dolgi plovbi in zaradi razširitve pristaniške dejavnosti. Podjetje »Splošna plovba« Piran bo letos dobilo še tri ladje s skupno nosilnostjo 37 tisoč ton, kar bo omogočalo podjetju tudi v naslednjih letih še nadalje večati obseg pomorskih storitev. Zato bo letos uvedena tovorno-potniška linija med Koprno in Zdr-

ženimi državami Amerike, na kateri bodo prevažale tri ladje z nosilnostjo približno po 8200 ton in ki imajo tudi po 70 potniških sedežev. S tem si bo podjetje zagotovilo stalnejši prevoz in boljšo strukturo blaga, kar se bo ugodno odrazilo v finančnem rezultatu. Podjetje naj posveti tudi vso skrb obalnemu potniškemu in tovornemu prometu.

Za poživitev potniškega pomorskega prometa bo avtoturistično podjetje »Slavnik« kupilo dva hidroglierserja s skupno zmogljivostjo 212 potniških sedežev, ki bosta opravljala redne in izredne vožnje med obalnimi turističnimi središči.

Pristaniški promet se bo povečal od 75 do 120 tisoč ton. Del operativne obale, ki je bila zgrajena v novem pristanišču, ne zadošča za kritje naraščajočih potreb pomorskega prometa skozi koprsko pristanišče. Letos se bo zato nadaljevalo z graditvijo druge podetape operativne obale. S tem bo omogočeno, da bosta v naslednjem letu mogli pristajati po dve večji ladji hkrati; promet pa bo tako možno bolje organizirati. Iz sredstev gospodarskih organizacij se bo nadaljevala graditev tranzitnih skladišč in skladišča za les. Koristna površina skladišč se bo s tem in z adaptacijo nekaterih starih skladišč povečala od 26.950 m² na

42.000 m², ali za 56 %. Poleg tega si bo podjetje »Pristanišča Koper« izpopolnilo pristaniško opremo, za kar bo porabilo približno 68 milijonov dinarjev. Za graditev operativne obale in skladišč ter za nakup opreme in za druga manjša dela v pristanišču bo letos naloženih skupno približno 550 milijonov dinarjev.

Podjetje »Pristanišča Koper« bo moralo poskrbeti, da se predvidena gradbena in druga dela izvedejo čimprej. Hkrati bo moralo skrbeti za izboljšanje organizacije pristaniške službe; da bi ne prišlo do zastojev in da se zagotovi predvideni obseg pristaniških storitev. Prav tako bo treba posvetiti posebno pozornost pridobivanju in izpopolnjevanju zadostnega števila strokovnega kadra.

Nova prevozna sredstva, ki jih bodo kupila prevozna podjetja, bodo v glavnem zamenjala že izrabljena tovorna vozila v cestnem prometu in delno tudi avtobuse. Izjemoma bo podjetje »Intereuropa« povečalo prevozni park za 50 vlačilcev, namenjenih mednarodnemu transportu. To so posebna vozila, za katera je investicijski program že odobren. Podjetje bo moralo poskrbeti, da za nakup teh vozil zagotovi potrebna sredstva.

Gibanje javnega cestnega prometa je naslednje:

Enota mere	1958	1959	1960	Indeks	
				1959 1958	1960 1959
Blagovni promet 000 t/km	39226	65260	76750	166,4	117,8
Osební promet 000 p/km	70185	86605	111000	123,4	128,2
Usluge remontnih delavnic 000 ef/ur	549	628	694	114,4	111,0
Spediterska in turistična dejavnost v milijonih dinarjev	810	1105	1745	136,4	158,0

Zaradi spremembe sistema transportnih tarif za blagovni prevoz po železnici bodo morala podjetja cestnega prometa povečati svojo dejavnost predvsem na krajših progah.

Podjetje »Intereuropa«, ki je glavni dovoznik in odvoznik blaga iz pristanišča, naj še naprej skrbi, da se blago prepelje pravočasno, da ne bo zastojev v pristaniški službi. Prav tako naj poskrbi za čimprejšnjo dograditev svojih garaž in servisne delavnice v Kopru, ki mu bo omogočala rednejše in boljše vzdrževanje vozil. Posebno skrb mora posvetiti svojim servisnim delavnicam, zlasti delavnic v Sežani, da bodo njihove zmogljivosti čimbolj smotrno izkoriščene.

Podjetje »Slavnik« Koper bo moralo še nadalje izpopolnjevati svojo dejavnost. Posebno skrb naj posveti nadaljnjemu razvoju avtobusnega in pomorskega potniškega prometa ter turistični dejavnosti. Zato naj si zagotovi več turističnih voženj in s tem poživí turistično dejavnost pri

nas. Prav tako bo treba skrbeti za kar najboljše avtobusno povezavo oddaljenih krajev z upravnimi središči in za udoben in nemoten prevoz potnikov v turistični sezoni. Podjetje mora poskrbeti, da se čimprej dokonča potrebna dokumentacija za zgraditev avtobusne postaje v Kopru, tako, da se že letos začne z izvajanjem pripravljalnih del. Lotiti se bo treba tudi ustreznih ukrepov za čimprejšnjo dobavo hidroglierserjev, s katerimi bi podjetje moglo že letos povečati svoj družbeni bruto proizvod za približno 60 do 70 milijonov dinarjev.

Podjetje »Transport« Ilirska Bistrica in »Avtoprevoz« Postojna naj svoja razpoložljiva sredstva čimbolj smotrno izkoristita za zgraditev delavnic in garažnih prostorov ter za zamenjavo izrabljenih prevoznih sredstev. Prevoz blaga naj opravljata predvsem s povečanjem lokalnih prevozov. Prav tako naj povečata uslužnostno dejavnost v svojih delavnicah.

Podjetje »Transport« Ilirska

Bistrica bo letos opravljalo tudi špediterske storitve. Za to naj si pravočasno priskrbi potrebne skladiščne prostore, da bi tako moglo čimbolj povečati svojo dejavnost.

Zaradi slabega stanja cest III. reda se bo iz okrajnega proračuna povečala dotacija cestnemu skladu za 30 milijonov dinarjev. Ta sredstva naj bi se uporabila predvsem za rekonstrukcije in za boljše vzdrževanje cest. Prav tako naj bi za to tudi občinski ljudski odbori določili več sredstev. Okrajna sredstva se bodo koristila predvsem za popravila tistih cest, za katere bodo občinski ljudski odbori prispevali del svojih sredstev.

Občinski ljudski odbori se bodo morali lotiti ustreznih ukrepov za čimprejšnjo ureditev postajališč ob cestah I. in II. reda, da se zagotovi varen in nemoten promet.

PTT promet bo letos porastel za 10,5 %, in sicer pretežno v telefonski in telegrafski dejavnosti. Na hitrejšo naraščanje telefonske in telegrafske dejavnosti bo vplivala dograditev novega poštnega poslopja v Kopru, kjer bosta postavljeni avtomatični centrali. Prav tako bo med Koprom in Portorožem postavljen telefonski kabel, med Koprom in Ljubljano ter Postojno in Ljubljano pa bosta postavljena visokofrekvenčna 12-kanalska sistema. Pošta v Ilirski Bistrici se bo preselila v prenovljene prostore, kjer bo med drugim urejen tudi prostor za avtomatično telefonsko centralo. S tem bo odpravljeno ozko grlo posebno v telefoniji na obalnem področju in bo tako omogočena boljša povezava med naročniki tudi izven področja okraja. Število telefonskih priključkov se bo povečalo od 1212 na približno 1300.

Podjetje PTT in uprava okrajne pošte bosta morala posvetiti posebno skrb izvedbi predvidenih del, zlasti pa poštnemu poslopju v Kopru.

XI. poglavje

TRGOVINA

Povečana kupna moč prebivalstva in še nadalje naraščajoči dotok turistov kakor tudi izboljšana izbira blaga v trgovinah ter povečan izvoz in uvoz bodo omogočili porast prometa v trgovini za približno 12 %.

Skupni blagovni promet po strokah bo znašal (v milijonih din — po tekočih cenah):

	1959	1960	Indeks	
			60/59	60/61
Skupaj promet trgovine	21248	23794	112,0	92,2
na drobno	8644	9530	110,2	100,0
na debelo	5304	5814	109,6	72,0
podjetja za zunanjo trgovino	7300	8450	115,8	103,0

V trgovini na drobno bo dosežen predvideni promet po perspektivnem planu, medtem ko bo promet v trgovini na debelo pod ravno perspektivnega plana zaradi reorganizacije trgovine na debelo in izločitve nekaterih posrednikov, to je trgovskih podjetij »Gruda« Sežana, »Preskrba« Sežana in »Agraria« Postojna. Zunanjetrgovinska podjetja bodo v letu 1960 nekoliko preseгла promet, ki je bil predviden s perspektivnim planom.

V trgovini na drobno se predvideva še nadalje močnejši porast prometa s tekstilom in čevlji ter z ostalim industrijskim blagom. Relativno najbolj se bo povečal promet s tekočimi gorivi in mazivi in je zato potrebno poskrbeti tudi za pranje avtomobilov ter druge manjše usluge pri črpalkah z večjim prometom.

Da bo predvideni porast prometa možno realizirati, je potrebno:

1. Trgovska podjetja naj bolj skrbijo za zboljšanje sortimenta blaga v svojih prodajalnah, kar jim bo omogočeno zaradi povečanega obsega proizvodnje in uvoza blaga za široko potrošnjo pod dosedanjimi pogoji. Istočasno mora trgovski kader izboljšati odnos do kupcev. Obratovalni čas posameznih trgovin pa je treba vskladiti s potrebami turističnega prometa. Za to naj skrbijo občinski ljudski odbori v sodelovanju s Trgovinsko in Gostinsko zbornico.

2. Osnovna naloga gospodarskih organizacij, predvsem trgovskih, pa tudi samih proizvodnih podjetij, ljudskih odborov in njihovih svetov za vprašanja blagovnega prometa ter drugih organizacij, ki se ukvarjajo z blagovnim prometom, bo povečanje investicijskih naložb v trgovino za povečanje prodajne zmogljivosti trgovske mreže ter za modernizacijo obstoječih prodajaln in opreme. Zmogljivost prodajne mreže se je v preteklih letih zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev počasneje večala kot predvideva perspektivni plan in bo to nesorazmerje treba čimprej odpraviti. V štirih letih bo skupno odprtih 26 novih prodajaln trgovskih podjetij od 31, ki jih predvideva perspektivni plan za razvoj trgovine. Prodajne zmogljivosti bo potrebno povečati tako v živilski stroki kakor tudi v posameznih strokah z industrijskim blagom.

Zaradi stalnega porasta turizma in maloobmejnega prometa in zaradi naraščanja kupne moči domačega prebivalstva bo treba večati prodajne zmogljivosti v glavnih krajih in turističnih središčih.

3. Spričo stalno naraščajočih po-

treb po mlevskih izdelkih je nujno potrebno v obalnem področju postaviti skladišče za mlevske izdelke.

4. Občinski ljudski odbori naj sprejmejo osnovne smernice razvoja in organizacije blagovnega prometa v skladu z urbanističnim in družbenim razvojem svojega območja. Trgovinska zbornica bo po teh smernicah in v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami ter z ustreznimi sveti pri ljudskih odborih pripravila predlog za razširitev trgovske mreže na drobno. V zvezi s tem je treba skrbeti, da bodo investicijski programi pravočasno pripravljani, Trgovinska zbornica pa mora pri teh pripravah tesno sodelovati z investitorji in občinskimi ljudskimi odbori.

5. Naloga Trgovinske zbornice je, da prouči možnosti in ustrezne oblike za uvajanje trgovin s samopostrežbo v živilski stroki, in sicer v večjih središčih, v ostalih krajih pa naj prav tako prouči oblike za sodobnejšo ureditev prodajaln. S tem se bo znatno hitreje povečala prodajna zmogljivost trgovske mreže kakor s klasičnimi tipi prodajaln.

6. Ena izmed osnovnih nadaljnjih nalog Trgovinske zbornice bo pregledati predmet poslovanja podjetij in pripraviti ustrezne predloge za vskladitev s predpisi, ki se pripravljajo.

7. V letu 1960 morajo občinski ljudski odbori dokončno rešiti organizacijska in druga vprašanja

1. sredstva podjetij:	a) lastna 51 milijonov dinarjev
	b) ostalo 60 milijonov dinarjev
2. sredstva občinskih investicijskih skladov	37 milijonov dinarjev
3. sredstva okrajnega investicijskega sklada	50 milijonov dinarjev
4. sredstva splošnega investicijskega sklada	32 milijonov dinarjev

Omenjena sredstva se bodo porabila za naslednje investicije v trgovini:

Sredstva okrajnega investicijskega sklada se bodo koristila:

a) za ureditev in izpopolnitev opreme preskrbovalnih podjetij s sadjem in zelenjavo;

b) za ureditev trgovine s samopostrežbo v Kopru;

c) za nadaljnje povečanje zmogljivosti prodajne mreže, pri čemer gre prednost ureditvi prodajaln v turističnih centrih. Trgovska podjetja oz. občinski ljudski odbori pa bodo lahko koristili ta sredstva v obliki kreditov;

d) za udeležbo pri graditvi skladišča za mlevske izdelke.

Sredstva občinskih investicijskih skladov in lastna sredstva podjetij se bodo koristila za ureditev prodajaln, za nakup opreme, poleg tega pa je predvideno

preskrbovalnih podjetij, katerih naloga je skladno z obstoječimi predpisi redno oskrbovati prebivalstvo z dnevnimi potrošnimi artikli. Naloga okrajnega ljudskega odbora bo predvsem vskladiti organizacijske oblike teh podjetij in tistim podjetjem, ki imajo širši značaj, nuditi tudi materialno pomoč. Prav tako bo naloga občinskih ljudskih odborov, da skladno s predpisi usmerjajo politiko cen.

Za boljšo založenost trga s kmetijskimi pridelki morajo skrbeti tudi kmetijske zadruge, ki naj prav tako kakor preskrbovalno podjetje s sadjem in zelenjavo zlasti v času turistične sezone skrbe, da bodo stojnice s sadjem postavljene na krajih, kjer je za turiste najbolj primerno.

8. V trgovini na debelo je treba še nadalje sprovajati organizacijske spremembe skladno s tezami Trgovinske zbornice LRS. Predvsem je potrebno, da se trgovski podjetji »Prerad« Portorož in »Ilirija« Ilirska Bistrica še bolj usmerita na detajlistično dejavnost. Trgovska podjetja na drobno pa naj se v bodoče pri svojih nakupih še nadalje preusmerjajo na proizvodna podjetja, kadar bo to zaradi nakupa večjih količin tudi ekonomično.

9. V letu 1960 bo investirano za razvoj trgovske mreže vključno s prodajalnami obrtnih podjetij skupno približno 264 milijonov dinarjev, medtem ko bo za prodajalne in opremo ter za ostale investicije samih trgovskih podjetij investirano približno 237 milijonov dinarjev.

Viri sredstev bodo predvidoma naslednji:

60 milijonov dinarjev iz ostalih sredstev za novo skladišče trgovskega podjetja »Slavica« Koper, ki mora sedanje skladišče izprazniti.

Podjetja in občinski ljudski odbori naj pripravijo dokumentacijo za udeležbo na zveznih natečajih.

Z navedenimi investicijami se bo v letu 1960 povečala površina prodajnega prostora za približno 800 m² in prodajna zmogljivost trgovske mreže za približno 10 %, istočasno pa bo dosežena boljša oskrba in kulturnejša postrežba.

10. Da se bodo razpoložljiva sredstva investirala predvsem tja, kjer je najbolj potrebno, naj Trgovinska zbornica v sodelovanju z ljudskimi odbori in podjetji sestavi podrobne predloge za razporeditev sredstev in naj v sode-

lovanju z ljudskimi odbori tudi skrbi za njihovo izvršitev.

11. Kvalifikacijski sestav zaposlenih trgovskih delavcev se bo izboljšal s prirejanjem tečajev. Na tečajih, ki jih bo organizirala Trgovinska zbornica, bo pridobilo kvalifikacijo 65 trgovskih delavcev in visoko kvalifikacijo 18 udeležencev. Da se bo vključilo v trgovino več mladine, bo v letu 1960 potrebno začeti z graditvijo vajeniške šole v Izoli. Sredstva za graditev šole se bodo zagotovila iz sredstev Trgovinske zbornice, iz sredstev podjetij ter deloma iz ostalih skladov za kadre. V letu 1960 je potrebno ustanoviti tudi delovodsko-poslovodsko šolo, ki bo v letih 1960 ter 1961 usposobila 20 visokokvalificiranih trgovskih delavcev.

S sodobnejšim načinom postrežbe ter z izboljšanjem kvalifikacijskega sestava trgovskih delavcev se bo povečal promet na enega zaposlenega v trgovini na drobno za približno 4% in bo za 6 odstotkov večji kot predvideva perspektivni plan za razdobje 1957/61.

Za izboljšanje poslovanja trgovskih podjetij naj v večji meri kot doslej skrbijo tudi potrošniški sveti, ki lahko v tesnejšem sode-

lovanju s sveti za blagovni promet pri občinskih ljudskih odbori pomagajo organom delavskega samoupravljanja pri ugotavljanju in odstranjevanju pomanjklivosti. Občinski ljudski odbori naj pooblastijo svete stanovanjske skupnosti, da bodo opravljali funkcije svetov potrošnikov pri tistih trgovskih podjetjih in trgovinah, ki oskrbujejo prebivalstvo z živili.

ZUNANJA TRGOVINA

Skladno s povečanjem obsega industrijske in kmetijske proizvodnje na področju okraja se bo povečal izvoz ter uvoz opreme, reprodukcijskega materiala ter blaga za široko potrošnjo.

Celotni izvoz s področja okraja, ne upoštevajoč neblagovnih storitev, se bo povečal za 21% v primerjavi z lani. Pri tem se bo povečal izvoz kmetijskih pridelkov za 35%, kar je predvsem pripisati večjemu izvozu zgodnjega sadja in vrtnin. Znatno se bo povečal tudi izvoz industrijskega blaga, zlasti iz kovinske in lesnoindustrijske stroke.

Po posameznih panogah se bo gibal izvoz takole (v milijonih dinarjev po obračunskem tečaju):

	1958	1959	1960	Indeks		
				59	60	60
Industrija (brez ribjih konserv)	1071	1057	1443	99	137	136
Kmetijstvo in ribištvo (vključno ribje konserve)	1581	1470	1689	93	115	107
Gozdarstvo	43	46	50	107	109	116
Obrt	56	102	137	182	134	245
S k u p a j	2751	2675	3319	97	124	121

Povečanje izvoza nalaga proizvodnim podjetjem skrb, da iščejo možnosti za tesnejšo povezavo z mednarodnim trgom in da istočasno temu prilagajajo svojo proizvodnjo.

Se nadalje je treba iskati možnosti za nadomeščanje uvoznih materialov in izdelkov z domačimi in vskladiti uvoz s splošno politiko varčevanja.

Dotok deviz iz turizma se bo predvidoma povečal za 25%.

Skladno s povečanjem uvoza in izvoza se bo znatno povečal promet zunanjetrgovinskih podjetij. V letu 1960 pričakujemo, da se bo izvozno-uvožno trgovsko podjetje »Splošna trgovska Koper« organizacijsko učvrstilo in izboljšalo poslovanje in bo tako znatno povečalo svoj promet. Nadalje bo zunanjetrgovinsko podjetje »Jadran« Sezana spričo poživitev izvoza in uvoza, ki se predvideva v letu 1960, še nekoliko povečalo promet. Podjetje »Fructus« Koper bo znatno povečalo izvoz zgodnjega sadja in vrtnin, kar pa je odvisno od ugodne letine na Koprskem. V predvidenem prometu podjetja »Fructus« Koper je upoštevan tudi izvoz suhih sliv in jesenskega krompirja.

Pri podjetju »Vino« Koper pa

predvidevamo, da bo plasman vina na domačem in inozemskem tržišču nekoliko ugodnejši kakor lani in bo lahko podjetje krilo del izgube iz preteklega leta.

Pri neblagovnem prilivu deviz se bo povečal priliv deviz iz turizma za 25%, treba pa bo izboljšati menjalno službo.

Dotok deviz iz prevoznih uslug se bo povečal za približno 34%.

XII. poglavje

GOSTINSTVO IN TURIZEM

V gostinstvu se predvideva letos porast prometa za približno 16,4% in to v družbenem sektorju za 19% in v privatnem sektorju za 5%, s čimer bo dosežen promet, ki ga predvideva perspektivni plan. Tako nagel porast prometa je pričakovati zaradi povečanja osebnih dohodkov in turističnega prometa ter ugodno se razvijajočega malega obmejnega prometa. Poleg tega bodo morali občinski ljudski odbori s pomočjo svojih inšpekcij letos uvesti še bolj učinkovito kontrolo nad iztržki v pavšaliziranih gostiščih in gostilnah družbenega in privatnega sektorja. Prav tako se bo povečal promet zaradi novih hotelskih in gostinsko-

restavracijskih zmogljivosti ter zaradi boljše izkoriščenosti obstoječih zmogljivosti.

Turistični promet bo porasel za 15%, in sicer domači za 13%, inozemski pa za 20% in bo turistični promet po perspektivnem planu 1957-61 prekoračen za 28%. Maloobmejni promet se bo povečal za 14%.

Da bo dosežen predvideni porast prometa in da bodo izvršene naloge, ki jih postavlja v gostinstvu perspektivni plan, je potrebno v letu 1960 izvesti predvsem naslednje ukrepe:

1. Pospešiti je treba končna dela na objektu hotela »Triglav«, da bo čimprej usposobljen za obratovanje. S tem objektom bo pridobljenih 100 ležišč za potrebe turizma.

Občinski ljudski odbor Postojna naj v sodelovanju z Gostinsko zbornico poskrbi, da bo motel v Postojni začel poslovati v letošnji sezoni. Z motelom bo pridobljenih 66 turističnih ležišč. Zgrajeni pa bodo tudi garažni prostori in servisna delavnica v neposredni bližini motela.

Gostinsko mrežo je treba organizirati tako, da bo podjetjem omogočeno rentabilno poslovanje in s tem nadaljnji razvoj. Združevanje obratov v velika podjetja je utemeljeno le takrat, kadar se ne ustvarja monopolni položaj in če to vpliva na znižanje stroškov poslovanja. Z združevanjem dosedanjih in z ustanavljanjem novih obratov je treba omogočiti, da bodo večja podjetja lahko razvijala svoje poslovanje tudi na področje sosednjih občin in s tem prispevala k izboljšanju in razširitvi gostinske mreže.

Za poživitev turizma na snežniškem področju je treba urediti nočišče in kavarno v Ilirski Bistnici. Nadalje terja razvijajoči se mali obmejni promet in tudi domače potrebe ureditev gostišča v Komnu, v Matavunu, kakor tudi v ostalih krajih na podeželju.

Gostinska podjetja in hoteli naj se udeležijo natečajev za turizem in morajo poskrbeti za pravočasno izdelavo potrebne investicijske dokumentacije. Nove zmogljivosti v turizmu in gostinstvu je treba projektirati skladno s perspektivnim programom razvoja turizma v okraju Koper. Treba je doseči tudi večje sodelovanje med projektanti in investitorji.

Tudi letos je treba še nadalje večati zmogljivosti počitniških domov, zlasti na obalnem področju okraja.

2. S podaljšanjem turistične sezone je treba zagotoviti boljše izkoriščanje obstoječih zmogljivosti. To je treba doseči z uvajanjem posebnih izvensezonskih aranžmajev v gostinskih organizacijah in podjetjih javnega prometa, ki bodo s svojo organizacijo, s prireditvami in s cenami

vzpodbujali obisk domačih in tujih turistov tudi v času izven glavne sezone. Pri tem je treba posvetiti vso skrb pravočasno izvedeni in primerni propagandni akciji, kakor tudi primernemu razvedrilu gostov.

V počitniških domovih je treba vplivati na podaljšanje sezone z uvajanjem različnih cen za sezonsko in izvensezonsko izkoriščanje letnega oddiha. Hkrati je treba s sklepanjem pogodb za izmenjavo uporabnikov med posameznimi kolektivni zagotoviti boljšo zasedbo domov in s tem omogočiti večjemu številu delovnih ljudi cenen letni oddih. Občinski ljudski odbori naj v tej smeri vplivajo na matična podjetja oziroma na vodstva počitniških domov.

3. V letu 1960 morajo občinski ljudski odbori v sodelovanju z Zavodom za pospeševanje gospodinjstva pristopiti k organiziranju večjih obratov za družbeno prehrano. V sodelovanju z družbenimi organizacijami in podjetji morajo zagotoviti načrtni razvoj teh obratov in je treba sredstva, ki so namenjena za družbeno prehrano, združevati, da se z ustanavljanjem večjih obratov doseže znižanje režijskih stroškov in s tem pocenitev obrokov. Zavod za pospeševanje gospodinjstva mora skrbeti za usposobitev potrebnega kadra. Za uspešnejši razvoj družbene prehrane je treba ustanoviti pri občinskih ljudskih odborih posebne komisije.

4. Predvidoma se bo v l. 1960 investiralo v gostinstvo 423 milijonov dinarjev.

Že odobrene tranše iz leta 1960 iz sredstev splošnega republiškega investicijskega sklada znašajo 56 milijonov dinarjev in so namenjene za graditev motela v Postojni ter za dokončanje del na objektu hotela »Triglav« v Kopru. Nadalje se bodo investitorji udeležili natečaja za turizem za graditev hotelov v Portorožu, v Fiesi, v Piranu in v Postojni ter za razširitev in ureditve hotela »Metropol« v Piranu in »Palace« v Portorožu.

Iz republiškega sklada se predvideva 15 milijonov dinarjev, iz okrajnega investicijskega sklada pa se bo investiralo v gostinstvo 58 milijonov dinarjev. Ta sredstva so namenjena:

a) za soudeležbe na natečajih,
b) za ureditve in opreme gostišč, pri čemer gre prednost ureditvi gostišča v Komnu ter ureditvi nočišča in kavarne v Ilirski Bistrici. Nadalje se bo investiralo v gostinstvo približno 69 milijonov dinarjev iz občinskih investicijskih skladov ter 32 milijonov dinarjev iz lastnih sredstev podjetij, kar se bo porabilo za soudeležbe na natečajih, za modernizacijo obratov ter za ureditev sanitarij in nakup opreme.

S temi investicijskimi naložbami bo omogočeno nadaljnje povečanje materialnih osnov za

porast turizma na področju okraja.

5. V letu 1960 bo treba posvetiti več skrbi ureditvi izletniških točk, da se nudi turistom obisk oskrbovanih izletniških točk na Krasu oziroma v gorskih predelih. Potrebno bo za obisk turistov usposobiti grad Socerb, Predjamski grad, Snežnik ter izletniške točke v obalnem področju.

Gostinska podjetja morajo sama bolj skrbeti za ureditev izletniških točk in za to prispevati tudi finančna sredstva, pri čemer bi se dosegel večji učinek z združevanjem sredstev gostinskih gospodarskih organizacij.

6. Občinski ljudski odbori naj v letu 1960 skrbijo, da se bodo sredstva, ki bodo zbrana iz razlik od doseženega deviznega dotoka pri inozemskem turizmu, čimbolj smotrno koristila za ureditev turističnih krajev.

7. Gostinska podjetja se morajo v predsezoni temeljito pripraviti za sprejem turistov, zlasti pa je potrebno:

- da si pogodbeno zagotovijo potrebne količine tistega blaga, katerega v sezoni običajno primanjkuje;
- v predsezoni je potrebno pripraviti in usposobiti mehanizirano opremo;
- v sodelovanju z Gostinsko zbornico je skrbeti, da se na tečajih in seminarjih usposobi dopolnilni strežni kader;
- naloga podjetij je, da pravočasno sklenejo pogodbene aranžmaje za prihod turistov ter pripravijo propagandni material;
- lani ni bilo v času sezone urejene taxi-službe, službe vodičev in nosačev. To pomanjkljivost je treba v letu 1960 odpraviti, pri čemer naj sodelujejo gostinska podjetja in druge prizadete organizacije;
- gostinske gospodarske organizacije morajo skrbeti, da se izboljša postrežba v lokalih, skrbeti je za izboljšanje kvalitete jedil in pijač. Pri tem naj se gostom v večji meri nudijo jedila, ki so karakteristična za določeno področje;
- hoteli in gostinska podjetja so dolžni poskrbeti za primerno razvedrilo in je potrebno pri glasbenih programih dati več poudarka domači folklorni pesmi in glasbi.

8. Pri določanju pavšalnih obveznosti naj ljudski odbori upoštevajo strukturo in specifičnost poslovanja posameznih gostinskih obratov. Z ustreznim določanjem družbenih dajatev naj zagotove stabilnost cen, čimboljše izkoriščanje razpoložljivih zmogljivosti in ustvarjanje potrebnih skladov za ureditev in obnovo gostinskih obratov ter za kritje stroškov vzgoje gostinskih kadrov.

V letu 1960 naj Svet za blagovni promet pri Okrajnem ljudskem odboru skupno z Gostinsko

zbornico prouči možnost pavšalnega obračunavanja prometnega davka v privatnem sektorju gostinstva.

Občinski ljudski odbori naj pri potrjevanju cen za izvenpenzion-ske storitve upoštevajo dejanske stroške gostinskih obratov, kadar so predložene kalkulacije utemeljene.

9. Še nadalje je treba izpopolnjevati sistem nagrajevanja po učinku in ga dosledno izvajati, za kar naj predvsem skrbi Gostinska zbornica. Vzporedno s družbeno upravljanje v gostinskih podjetjih in gostiščih.

10. V bodoče je treba bolj skrbeti za stanovanja za kvalificirano in visokokvalificirano gostinsko osebje.

11. Ker kvalifikacijska struktura gostinskih delavcev še ni zadovoljiva, bo treba temu tudi v letu 1960 posvečati vso skrb. Gostinska zbornica bo v sodelovanju z večjimi gostinskimi podjetji poskrbela, da se bo v gostinstvu zaposlilo vsaj 30 vajencev. Nadalje je treba uvesti tečaje in seminarje za pridobivanje kvalifikacije in polkvalifikacije. Predvidoma bo na tečajih, ki jih bo vodila Gostinska zbornica, pridobilo kvalifikacijo 40 in polkvalifikacijo 90 gostinskih delavcev. Na seminarjih za sezonsko delovno silo pa se bo usposobilo 60 udeležencev. Za hitrejšo in sistematičnejšo vzgojo gostinskega osebja bo treba v obalnem področju okraja ustanoviti center za vzgojo gostinskega kadra.

Stalno naraščajoči turizem v okraju zahteva ustanovitev gostinske šole s praktičnim poukom že v letu 1960. V tej šoli bi se letno usposobilo približno 30 gencev za strežno in kuharsko delo. Za ureditev šole bo potrebno približno 10 milijonov dinarjev. Ker bo večji del sredstev iz prispevkov za kadre pri Gostinski zbornici porabljen za vzgojo gostinskega osebja na seminarjih in tečajih ter za štipendije, bodo morale prispevati del sredstev za šolo tudi same gostinske organizacije iz lastnih sredstev.

12. Skrb za večji razvoj turizma mora biti stalna naloga ljudskih odborov in njihovih svetov za blagovni promet in turizem ter Gostinske zbornice in turističnih društev. Poleg drugega je treba skrbeti tudi za usposobitev cest za sodobni mototurizem, za izboljšanje komunalnih naprav, za ureditev zunanje-ga videza turističnih krajev, za poživitev zabavnega in kulturnega življenja v turističnih krajih ter za splošno turistično progando.

Propagandni informativni material je treba pripraviti najkasneje do avgusta za bodočo letno sezono.

Sredstva, ki se oblikujejo iz turistične takse, se morajo v celoti koristiti za pospeševanje turizma.

V obalnem področju okraja je treba vskladiti med občinami predpisano turistično takso.

13. Potovalne agencije naj skrbijo za pravilno informacijsko in propagandno službo, za poživitev izletniškega turizma ter za čim boljši plasman turističnih storitev. V sodelovanju z gostinskimi in prometnimi gospodarskimi organizacijami naj s primernimi akcijami prispevajo k podaljševanju turistične sezone.

XIII. poglavje

OBRT IN KOMUNALNA PODJETJA

Letos bodo znašale celotne obrtne storitve in proizvodnja 5,3 mi-

lijarde dinarjev ali za 14,2 % več kot lani.

V splošno-družbenem sektorju se bodo povečale storitve in proizvodnja za 17,7 %, v zasebnem sektorju za približno 4 % in v obrtnih obratih pri kmetijskih zadrugah za 3 %. V primerjavi z letom 1959 bo narodni dohodek še hitreje naraščal od družbenega bruto proizvoda. Obseg proizvodnje in storitev po zaposlenem pa se bo povečal za 9,5 %. Skupni obseg obrtniške dejavnosti, ki je bil planiran po perspektivnem planu za razdobje od 1957 do 1961, bo v letu 1960 prekoračen za 18,8 %.

Udeležba po posameznih sektorjih lastništva bo naslednja:

	1958	1959	v % 1960
Splošno družbeni	73,2	76,2	78,7
Obrtni obrati KZ	15,1	12,2	11,0
Zasebni	11,7	11,6	10,3

Vrednost obrtnih uslug in proizvodnje v splošno-družbenem

sektorju pa bo taka (v 000/din):

	1958	1959	1960	v % Indeks	60/59	60/59
Celotni dohodek	3044606	3522895	4149846	136,3		117,7

Od celotne obrtne dejavnosti splošno-družbenega sektorja je odpadlo lani na uslužnostno obrt 74,9 %, letos pa 72,3 %. Na proizvodno obrt bo odpadlo letos 27,7 % obrtne dejavnosti, to je 2,6 % več kot lani. Udeležba proizvodne obrti bo povečana predvsem zaradi velikega napredka podjetij »Mala oprema« v Izoli in »Mizarstvo« v Divači, ki sta se preselila v nove prostore, ter Kovinskega podjetja »LIV« v Postojni, ki se bo letos prav tako preselilo v večje in primernejše prostore. Obrtni obrati, ki so bili ustanovljeni z nalogo, da bodo opravljali usluge, naj bi se ne preusmerjali na proizvodno dejavnost, ker imamo v okraju še premajhne uslužnostne obrtne zmogljivosti, da bi lahko krile potrebe po obrtnih storitvah. Vzporedno z naraščanjem storitev in proizvodnje je treba večati tudi produktivnost dela kot osnovo za gospodarski razvoj in za izboljšanje življenjske ravni prebivalstva. Zato naj podjetja v proizvodne procese uvajajo sodobne naprave in načine dela, izboljšujejo naj organizacijo dela in skrbijo za gospodarno izkoriščanje obrtnih zmogljivosti. Občinski ljudski odbori naj pri odrejanju obratovalnega časa obrtnih podjetij in delavnic v večji meri upoštevajo potrebe turizma v glavni sezoni.

Za izboljšanje organizacije dela in za zmanjšanje predvsem režijskih stroškov naj se letos začne z združevanjem manjših delavnic iste stroke v večja uslužnostna obrtna podjetja. Občinski ljudski odbori naj pri registraciji teh podjetij določijo, da se mora delokrog njihovega poslovanja omejevati le na storitve.

Občinski ljudski odbori naj bi v sodelovanju z Obrtno zbornico in z večjimi gospodarskimi organizacijami skrbeli za hitrejše povečanje zmogljivosti družbene obrti. Za to naj bi porabili najmanj tista sredstva, ki se stekajo iz obrti v občinske investicijske sklade. Poleg ustanavljanja novih obrtnih delavnic naj se poveča predvsem zmogljivost uslužnostne obrti s tem, da obstoječi obrati razširijo svoje dejavnosti na sorodne storitve in pa z uvajanjem boljše strojne opreme. Nove obrtne delavnice naj se ustanovljajo šele potem, ko bo podrobno analizirano vprašanje obsega povpraševanja in obstoječih zmogljivosti družbene obrti na določenem področju.

Obrtna zbornica naj sodeluje pri izdelavi programov za ustanavljanje novih obratov, ko pa je zadevo temeljito proučila, naj predlaga ljudskim odborom, katere obrtne stroke naj bi imele prednost pri novem investiranju. Hkrati s predlogi za naložbo sredstev iz investicijskih skladov ljudskih odborov naj predlaga še načine in obseg združevanja sredstev podjetij. S temi pripravami bo možno doseči to, da se bodo planirana investicijska sredstva pravilno in pravočasno uporabila, da bodo obrtne zmogljivosti vsklajene; zlasti velja to za uslužnostno obrt.

Proizvajalci motornih vozil in trgovska podjetja, ki prodajajo tehnične predmete (trajnejše vrednosti, naj ustanovijo servisne delavnice za popravilo teh proizvodov. Gospodarske organizacije, ki imajo delavnice zaprtega tipa, naj s prostimi sredstvi opravljajo usluge tudi izven podjetja. Industrijsko podjetje »Me-

hanotehnika« iz Izole naj letos še razširi obrat za izdelovanje šolskih potrebščin v Materiji, tako da se bo povečalo število zaposlenih od sedanjih 25 na 50 oseb. Tudi na komenskem področju naj Občinski ljudski odbor Sežana v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami in z Obrtno zbornico ustanovi obrate za izdelovanje okrasne galanterije iz kovin, plastičnih mas in iz mormora.

Zavod za zaposlovanje invalidov in za delo manj zmognih oseb naj ustanavlja obrtne obrate za izdelavo raznih predmetov iz plastičnih mas in iz drugih surovin. Ti obrati naj bi krili tiste potrebe trga, ki jih trenutno krijejo zasebni proizvodni obrtniki. Za to naj bi občinski ljudski odbori predvideli del sredstev za ustanovitev obratov, v katere bi vključevali tudi socialno ogrožene osebe. Občinski ljudski odbori naj povečajo zmogljivosti družbene obrti, da bo ta zadostila tudi tiste potrebe trga, ki jih sedaj krije zasebna proizvodna obrt.

Da bomo dosegli kar najhitreje zadovoljitev povpraševanja po drobnih obrtnih storitvah, naj vse stanovanjske skupnosti izkoristijo sedanje izkušnje in posvetijo več pozornosti ustanavljanju in razširjanju svojih servisnih delavnic. Stanovanjske skupnosti in občinski ljudski odbori morajo bolj skrbeti za kadre v teh servisih. Potrebna sredstva naj si zagotovijo z mobilizacijo prostih sredstev gospodarskih organizacij, hišnih svetov, samoprispevkov državljanov in s finančno pomočjo občinskih ljudskih odborov. Občinski ljudski odbori pa naj pomagajo stanovanjskim skupnostim tudi z dodeljevanjem primernih prostorov. Za to naj tudi prispevajo del prostih investicijskih sredstev.

Struktura splošno-družbenega sektorja obrti bo v primerjavi s preteklima letoma naslednja (v odstotkih):

(Tabela na naslednji strani)

V stroki predelovanja kovin bo dosežen perspektivni plan z 89 %, ker bo Kovinsko podjetje »LIV« v Postojni, ki predstavlja s svojo proizvodnjo 25 % obrti te stroke, doseglo perspektivni plan le z 43 % kljub temu, da je predvidena njegova preselitev v nove delovne prostore in povečanje proizvodnje za 33 %. Podjetje »Aluminij« Komen bo razširilo dejavnost tudi na livarstvo in na izdelovanje kovinske ladijske opreme in bo povečalo obseg storitev za 78 %.

V elektro obrti se vzporedno z večanjem tehničnih pridobitev v gospodinjstvu večajo tudi potrebe po opravljanju takih uslug. Letos se bodo te storitve povečale za 6,5 %. Perspektivni plan bo s tem dosežen le za 62 %, predvsem zaradi tega, ker se je

	1958	1959	1960
Predelovanje kovin	15,6	15,9	16,6
Elektro-obrt	2,8	2,7	2,6
Gradbena obrt	14,8	14,6	13,2
Predelovanje lesa	10,6	12,3	15,6
Predelovanje tekstila	2,2	2,5	2,4
Predelovanje usnja	0,9	0,8	0,7
Zivilska obrt	45,4	43,5	41,7
Osebnе usluge	0,9	0,9	0,9
Druge obrti	6,2	5,9	5,5
Kemična obrt	0,6	0,8	0,8

združilo obrtno podjetje »Elektroservis« v Kopru z industrijskim podjetjem »Elektro-Koper«.

Podjetja gradbene stroke naj v sodelovanju z Obrtno zbornico in z gradbenimi podjetji najdejo skupno rešitev za izboljšanje in povečanje storitev gradbenega obrtništva ter uvajanje proizvodnje gradbenih elementov. Sedanje zmogljivosti še ne zadoščajo naraščajočim potrebam. Povečanje najemnin bo omogočilo boljše vzdrževanje zgradb in povečalo potrebo po ustanavljanju novih obrtnih obratov. V te namene naj občinski ljudski odbori zagotovijo tudi potrebna investicijska sredstva.

V stroki predelovanja lesa se bo povečal družbeni bruto proizvod za 50 % in s tem bo predvideno povečanje po perspektivnem planu preseženo za 8,5 %. To povečanje bo doseženo predvsem v podjetju »Mala oprema« v Izoli, ki bo povečalo proizvodnjo kar za 80 %, »Mizarstvo« v Divači pa za 58 %. V Ilirski Bistrici bo zasebni obrtnik Stojčič prešel v družbeno obrt in bo letos ustvaril približno 20 milijonov družbenega bruto proizvoda. Podjetja lesne stroke, ki se ukvarjajo pretežno s proizvodno obrtjo, naj bi letos ustanovila obrate za opravljanje uslug iz te stroke, predvsem tam, kjer je malo zastopana socialistična obrt.

Letos bo doseženo predvideno povečanje po perspektivnem planu tudi v strokah predelovanja tekstila in usnja. V tekstilni stroki se bodo povečale storitve za 12,6 % in v stroki predelovanja usnja za 5 %. Ta porast bo dosežen predvsem zaradi tega, ker bo Mehanična tkalnica Senožeče povečala družbeni bruto proizvod za 20 %. V Ilirski Bistrici, kjer je mnogo kvalificiranih šivilj, ki so zaposlene v drugih poklicih, naj bi se ustanovil obrat za izdelovanje otroške konfekcije. Tudi večje šiviljske delavnice naj bi organizirale izdelovanje konfekcije v času, ko ni večjega povpraševanja po šiviljskih uslugah.

Zivilska stroka predstavlja 41,7 % vse družbene obrti v našem okraju in v tem odpade na podjetja z mesom 61 %. Letos se bo povečal obseg prometa v tej stroki za 12,9 %, v podjetjih z mesom pa za 14 %. S tem bo preseženo predvideno povečanje po perspektivnem planu za 13 %. V koprski občini naj bi se letos začelo z graditvijo uslužnostne klavnice. Ta klavnica naj bi namenskem področju naj bi se usta-

domestila vse obstoječe klavnice na obalnem področju, ki ne ustrezajo higiensko-tehničnim predpisom. Da bi dosegli porabo mesa v našem okraju vsaj 23 kg povprečno na prebivalca, je treba predvsem povečati živinorejski fond in s tem proizvodnjo mesa za trg, izboljšati postrežbo v prodajalnah mesa in še povečati njihovo zmogljivost. Treba je urediti prodajo mesa I. klase v posebnih mesnicah, kjer teh ni, pa ločeno po dnevih. Tržni inšpektorji naj bi kontrolirali vse mesnice in učinkovito ukrepali. Veterinarji pa naj bi v bodoče več delali na sodobni vzreji in gojitvi živine, medtem ko naj bi sanitarna inšpekcija bolj nadzorovala izdelavo mesnih izdelkov, ker mnogokrat ti izdelki ne ustrezajo zaželjeni kakovosti.

Letos bo treba pospešiti organizacijo dostave mleka na dom in s tem razbremeniti delo v prodajalnah z mlekom.

Glede na naraščanje potreb, posebno v obalnem področju, po brezalkoholnih pijačah, naj podjetje »Sok« Piran in »Sodavica« v Kopru povečata obseg proizvodnje in izbiro brezalkoholnih pijač. Hladilnica v Dekanih pa mora pohiteti s pripravami za proizvodnjo sadnih sokov.

V stroki »osebne usluge« bo znatno preseženo perspektivni plan, vendar pa še ne bodo krite vse naraščajoče potrebe. Z ustanovitvijo brivsko-frizerskega salona v Ankaranu se bodo povečale osebne storitve za približno 22 %.

V stroki »druge obrti«, v katere spadajo predvsem žage, tapetniki in fotografi, se bo povečal družbeni bruto proizvod za 11 %. Žagarsko podjetje v Postojni in podjetje »Jelka« v Kozini naj pospešita s pripravami za preusmeritev na končne izdelke.

Kemična obrt, v katero spada »Soda« Koper, bo dosegla le 83 % predvidenega obsega proizvodnje po perspektivnem planu. Letos naj podjetje znatno poveča proizvodnjo, ker si je izboljšalo proizvodne pogoje s tem, da se je preselilo v nove prostore.

Pri vseh ostalih obratih naj se povečajo storitve in razširitev na opravljanje sorodnih uslug. V letu 1960 naj tudi avtoprevozna, industrijska, gradbena in trgovska podjetja ustanovljajo obrate, ki bodo opravljali obrtne usluge. V sežanski občini naj bi se povečale obrtne zmogljivosti za opravljanje ključavničarskih, kleparskih, kotlarskih, kovaških in

brivsko-frizerskih uslug. Na konovil obrat za izdelavo ženske in otroške konfekcije. V postojnski občini naj bi se ustanovili obrati za opravljanje avtomehaničnih, avtoelektričarskih, elektromehaničnih, elektroinstalaterskih, parketarških, kolarskih in gradbenih uslug, v piranski občini pa za opravljanje avtomehaničnih, sodarskih, kolarskih, vodoinstalaterskih, parketarških in steklarskih uslug. V koprski občini so potrebni obrati za opravljanje avtomehaničnih, električarskih, kolarskih, sodarskih, parketarških, optičnih, elektroinstalaterskih, gradbenih in brivsko-frizerskih uslug. V občini Izola potrebujejo obrate za opravljanje avtomehaničnih, elektromehaničnih, ključavničarskih, kleparskih, vodoinstalaterskih in steklarskih uslug. V občini Ilirska Bistrica so potrebni obrati za avtomehanične, radiomehane, elektroinstalaterske, gradbene in šiviljske usluge, dočim potrebujejo v hrpeljski občini obrate za opravljanje mizarških, vodoinstalaterskih, elektroinstalaterskih, gradbenih in šiviljskih uslug.

Povečanje obrtnih zmogljivosti in razširitev obrtne dejavnosti bomo dosegli predvsem z večjimi investicijskimi naložbami. V letu 1960 bo vloženo v splošno-družbeno obrt 358,9 milijonov investicij za povečanje obrtnih zmogljivosti in za zamenjavo že zastarele in iztrošene opreme. Od skupnih investicij bo odpadlo na uslužnostno obrt 66 % in na proizvodno obrt 34 %. Največji delež teh sredstev bo odpadel na sklade podjetij, saj bodo podjetja naložila iz svojih skladov približno 41 % investicij, na občinske investicijske sklade pa bo odpadlo približno 16 %, na okrajni investicijski sklad 12 % in ostalo na zvezni investicijski sklad. Občinski ljudski odbori in Obrtna zbornica naj skrbijo, da bo del navedenih sredstev naložen tudi v manjše uslužnostne delavnice. Najmanj 15 milijonov investicijskih sredstev iz okrajnega investicijskega sklada mora iti za razširitev in modernizacijo obrtnih obratov družbenega sektorja, ki opravljajo drobne usluge.

Zasebna obrt je v našem okraju porastla v lanskem letu nasproti letu 1958 za 7,4 %, letos pa je predvideno nadaljnje povečanje za 4 %. S tem bo prekoračeno za 36 % predvideno povečanje po perspektivnem planu. To nepredvideno povečanje odpade v glavnem na koprsko občino, kjer je več proizvodnih obrtnikov. V 1960. letu naj bi Obrtna zbornica in občinski ljudski odbori pristopili h konkretnemu reševanju, da bi zasebna proizvodna obrt prešla v družbeni sektor. Zasebni obrtniki naj bi opravljali samo usluge, predvsem v tistih krajih, kjer ni dovolj družbenih obrtnih zmogljivi-

vosti. Občinski ljudski odbori naj vršijo kontrolo, da bodo obrtniki opravljali tiste storitve, za katere jim je bilo dano dovoljenje. Obrtna zbornica naj v sodelovanju z občinskimi ljudskimi odbori organizira domačo obrt, predvsem v pasivnih krajih, kjer nimajo ljudje, zlasti v zimskem času, drugega zaslužka.

Obrtniki bodo lahko zadostili vsem potrebam po obrtnih uslugah le, če se bo število zaposlenih večalo v skladu z naraščajočimi potrebami in izboljševal njihov kvalifikacijski sestav. V strokah, kjer primanjkuje kvalificiranih delavcev, predvsem v gradbeni, lesni in kovinski stroki, naj bi obrtni obrati izpopolnili sistem dela tako, da bodo v večjem obsegu zaposlili nekvalificirane delavce. Obrtna zbornica naj s prirejanjem tečajev omo-

goči takim delavcem strokovna izpopolnjevanja. Letos bo Obrtna zbornica razpolagala s približno petimi milijoni dinarjev, ki jih bo dobila iz prispevka za kadre, in sicer približno dva milijona iz lanskih in približno tri milijone iz letošnjih prispevkov. Ta sredstva naj se uporabijo za ustanavljanje in delovanje centrov za strokovno izobraževanje delavcev v Kopru, Piranu, Postojni, Ilirski Bistrici in Sežani v sodelovanju z drugimi gospodarskimi organizacijami, Zavodom za pospeševanje gospodinjstva in občinskimi ljudskimi odbori. Del teh sredstev naj se nameni tudi vajenskim šolam za izboljšanje opreme za praktični pouk.

Zaposlitev v splošno-družbenem sektorju po strokah se bo gibala takole:

	1959	1960	Indeks 60 : 59
Skupaj	1951	2117	108,5
Predelovanje kovin	259	299	115,4
Elektro-obrt	53	56	105,7
Gradbena obrt	594	617	103,9
Predelovanje lesa	424	500	117,9
Predelovanje tekstila	127	136	107,1
Predelovanje usnja	40	39	97,5
Zivilska obrt	269	273	101,5
Osebnе usluge	50	58	116,0
Kemična obrt	10	10	100,0
Druge obrti	125	129	103,2

Letos bo porastla zaposlitev v družbenem sektorju za 8,5%, in sicer v uslužnostni obrti za 7% ter v proizvodni za 12%. Od skupnega števila zaposlenih v splošno družbeni obrti bo odpadlo na uslužnostno obrt 75% in na proizvodno obrt 25% zaposlenih.

Letos bo zaposlenih za 6% več vajencev kot jih je bilo v preteklem letu. Največji napredek bo dosežen v elektro-obrti, gradbeni stroki in stroki osebnih uslug. Obrtna zbornica naj v sodelovanju s šolskimi odbori in organizacijami Ljudske mladine zagotovi nadaljnje povečanje števila vajencev.

S pravičnim nagrajevanjem pa je treba doseči tako razmestitev po strokah, kot jo zahteva razvoj obrti.

Komunalna podjetja bodo ostvarila letos 997 milijonov dinarjev družbenega proizvoda, ali za 17,2% več kot lani in tudi za 18% več narodnega dohodka. Obseg storitev po zaposlenem se bo povečal za 8%. Število zaposlenih pa se bo povečalo za 7,6%. S tem bo presežen perspektivni plan za približno 20%. Pekarska podjetja so povečala lani v primerjavi z letom 1958 obseg storitev za 24%, letos pa bodo dosegla še nadaljnje povečanje za 14%. Na to povečanje vplivajo tudi prodajalne mleka in mlečnih izdelkov v Izoli, ki so se združile s pekarskim podjetjem v letu 1959. Ta podjetja so kljub svoji zastarelosti in izrabljenosti v glavnem uspela kriti povečane potrebe, ki so nastale predvsem zaradi povečanja gostinske in tu-

ristične dejavnosti ter zaradi povečanja zaposlenosti v družbenem sektorju. V poletnih mesecih, predvsem v dela prostih dneh so bile težave pri preskrbi s kruhom zaradi premajhne zmogljivosti prodajne mreže. Letos bodo te težave odstranjene in s tem se bo izboljšala postrežba s kruhom. Povečale se bodo zmogljivosti predvsem naslednjih pekarn: v Sežani bodo zgradili novo pekarno, v Divači bo dokončana prenoveitev, v Kopru pa bo zgrajena nova pekarna že pred poletno sezono. Tudi v ostalih pekarnah bodo vložene manjše investicije, predvsem za nakup prevoznih sredstev in opreme. Uprave pekarn bodo morale še nadalje skrbeti za rednejšo in kulturnejšo postrežbo ter za izboljšanje higiene v prodajalnah. To pa bo zahtevalo tudi nekatere obnovitve prodajaln. V pekarskih podjetjih se bo povečalo število zaposlenih za 9,7%, a kljub temu pričakujemo še nadaljnji porast storilnosti.

Z rekonstrukcijo, ki jo bo napravil Rižanski vodovod na vodovodih, bodo odvzete v poletnih mesecih celotne količine vode na rižanskem izviru. V vodovodnem omrežju se bodo povečale količine vode na 150 l/sek, to je za 60 litrov več kot do sedaj. Podjetje naj do poletne sezone dokonča gradnjo črpališča pri rižanskem izviru in črpališča z rezervoarjem pri čistilnih napravah v Rižani. Ostali dve črpališči pri Izoli in pri Piranu pa naj dogradi do konca leta 1960. Za rekonstrukcijo, s katero bo podjetje zado-

stilo naraščajočim potrebam po pitni vodi za približno pet let, bo vloženi 179 milijonov investicij, in sicer 170 milijonov zveznih sredstev in devet milijonov iz skladov podjetja.

Za pridobitev še novih virov vode, ki bodo potrebni zlasti v prihodnjih letih, naj uprava Rižanskega vodovoda nadaljuje z raziskavanjem sečoveljskega področja in s proučevanjem možnosti akumulacije vode na padavinskem področju reke Rižane in možnosti pridobivanja vode iz reke Reke, ki je v povezavi z izgraditvijo hidrocentrale v Ospu.

Glede na povečave količine vode in komunalne izgradnje bo treba izvršiti rekonstrukcijo mestnega vodovodnega omrežja. Občinski ljudski odbori naj pospešijo izdelavo urbanističnih načrtov, ki bodo omogočili pravilno postavitve vodnih dovodov. Za izvršitev te rekonstrukcije bo potrebno približno 100 milijonov investicij, zato naj Občinski ljudski odbor Koper odstopi podjetju v ta namen celotni prispevek iz dohodka, obresti od sklada osnovnih sredstev in obresti od sklada obratnih sredstev. Ker bo ta rekonstrukcija dovršena približno v štirih letih, mora uprava Rižanskega vodovoda v letu 1960 pristopiti k izdelavi potrebnih načrtov in programov.

Kinematografska podjetja bodo v primerjavi z lanskim letom povečala družbeni bruto proizvod za 3,5% in za 17% v primerjavi z letom 1958. To povečanje bo doseženo predvsem zaradi tega, ker bodo kinematografska podjetja še nadalje izboljševala svoje kino dvorane in izbiro filmov. V Kopru naj bi letos začeli z deli za graditev nove kino dvorane, ker je sedanja premajhna in ne ustreza več potrebam.

Podjetje »Hladilnica« Dekani bo povečalo obseg storitev za 39%. Da pa bo podjetje doseglo to povečanje, si mora prizadevati, da bo imelo kar najboljše izkoriščene svoje zmogljivosti. Zato je potrebno, da podjetje v komercialnem poslovanju naveže še tesnejše stike s kmetijskimi in preskrbovalnimi podjetji. Letos naj pospeši dela na uvajanju predvidene predelave sadja v naravne sokove.

Letos naj se začne z graditvijo uslužnostne klavnice v koprski občini, katere naj bi se posluževala vsa podjetja z mesom na tem področju. Klavnica naj bi se gradila v dveh fazah in naj bi bila prva faza dokončana letos, druga pa do poletne sezone 1961.

Plinarna v Izoli je imela lani 22% manj proizvodnje plina kot v letu 1958, ker je glavni potrošnik — tovarna »Argo« — obnavljal plinske naprave in sedem mesecev ni mogel rabiti plina. Letos računamo, da bo podjetje

povečalo dejavnost za 11% v primerjavi z lanskim letom zaradi večje potrošnje plina v tovarni »Argo« v Izoli.

V podjetju Kopalnica in pralnica v Kopru je bil dosežen velik napredek v lanskem letu, saj so se povečale storitve za 19% v primerjavi z letom 1958. Letos se bodo storitve povečale še za 38%. Podjetje bo nabavilo za približno štiri milijone novih osnovnih sredstev in bo lahko boljše organiziralo izvrševanje uslug. V sodelovanju s stanovanjskimi skupnostmi naj se še nadalje izboljšuje komercialno poslovanje.

TRETJI DEL

EKONOMSKI UKREPI ZA DOSEGO DRUŽBENEGA PLANA OKRAJA KOPER ZA LETO 1960

XIV. poglavje AMORTIZACIJA

Kmetijske organizacije in kmetijske zadruge ne plačujejo v letu 1960 amortizacije za gradbene objekte, ki jih ne morejo uporabljati. O tem izda odločbo pristojni organ Okrajnega ljudskega odbora.

	Tranše na podlagi že sklenjenih pogodb	nova posojila	Skupaj	Struktura
— industrija in rudarstvo	116900	40000	156900	26,3
— kmetijstvo	104496	50000	154496	26,0
— gradbeništvo	—	10000	10000	1,9
— promet	—	15000	15000	2,5
— trgovina	—	50000	50000	8,4
— gostinstvo	18446	50000	68446	11,5
— obrt in komunal. podjetja	9718	60000	69718	11,6
— nerazporejeno	—	70019	70019	11,8
Skupaj	249660	345019	593679	100

3.

Od nerazporejenih sredstev v znesku 70 milijonov 19 tisoč dinarjev je rezerviranih za začetek graditve kino dvorane v Kopru 21 milijonov dinarjev in za morebitno odplačilo anuitete pri Narodni banki v znesku 46 milijonov dinarjev. Če se bo v investicijski sklad nateklo več prostih sredstev kot predvideva ta plan, se ta sredstva smatrajo za nerazporejena.

4.

O uporabi nerazporejenih sredstev sme odločati Odbor za odobravanje posojil iz okrajnega investicijskega sklada le na podlagi predhodne razdelitve po panogah s strani Okrajnega ljudskega odbora.

5.

Če s tem planom ni drugače določeno, bo Jugoslovanska investicijska banka, podružnica v Kopru, uporabljala sredstva iz točke 2/c predvsem za:

a) izpolnjevanje svojih obveznosti po že sklenjenih posojilnih pogodbah;

b) za udeležbe pri posojilih iz splošnega in republiškega investicijskega sklada, ko bo investitor izrpal možnosti kritja pred-

XV. poglavje

OKRAJNI INVESTICIJSKI SKLAD

1.

V investicijski sklad okraja Koper se steka 25% prispevka iz dohodka gospodarskih organizacij, ki pripada investicijskim skladom občin, okrajev in ljudskih republik, razen prispevka iz dohodka, ki ga plačujejo gospodarske organizacije pavšalno.

2.

Razpoložljiva sredstva investicijskega sklada okraja Koper bodo v letu 1960 znašala 870 milijonov dinarjev. Ta sredstva se bodo uporabljala za naslednje namene:

a) za poravnavo obveznosti za najeta posojila v preteklih letih 204 milijonov dinarjev;

b) za posojila za obratna sredstva 60 milijonov dinarjev;

c) za investicije 595 milijonov dinarjev, in sicer za:

(v 000/din)

d) za ostalo 12 milijonov dinarjev.

	Skupaj	Struktura
a)	204000	34,3
b)	60000	10,1
c)	595000	100,0
d)	12000	2,0
Skupaj	871000	100,0

pisane udeležbe iz lastnih sredstev ali iz sredstev občin;

c) za udeležbe pri investicijskih naložbah, ki se bodo financirale iz združenih sredstev gospodarskih organizacij;

d) za dovoljevanje novih posojil za objekte, katerih investicijska graditev je skladna z okrajnim perspektivnim planom.

Dovoljevanje novih posojil se mora v kar največji meri vezati na udeležbo sredstev gospodarskih organizacij in občinskih ljudskih odborov.

6.

Nova posojila pod točko 5/d bo dajala Jugoslovanska investicijska banka, podružnica v Kopru, predvsem za:

— v industriji in rudarstvu za nakup opreme za pospeševanje avtomatizacije v proizvodnji, za nakup opreme iz tujih trgovskih posojil ter za nakup opreme na sejnih iz uvoza;

— v kmetijstvu za udeležbo pri posojilih, katerih namen je predvsem povečati živinorejo;

— v gradbeništvu za udeležbo pri posojilih za nakup gradbenih strojev;

— v prometu za udeležbo pri nakupu mehanizacije za pristanišče v Kopru;

— v trgovini za udeležbo in za posojila pri investicijah za povečanje prodajnih mest v trgovini na drobno in skladišč trgovskih podjetij na drobno z večjim številom poslovalnic;

— v gostinstvu za udeležbo in posojila pri investicijah za pridobitev novih prenočitvenih in restavracijskih zmogljivosti po perspektivnih programih za razvoj posameznih področij in za večje rekonstrukcije;

— v obrti in komunalnih podjetjih za udeležbo in posojila pri investicijah za začetek graditve klavnice, za proizvodnjo sadnih sokov in za investicije v proizvodni in uslužnostni obrti.

Od sredstev, namenjenih za to panogo, se mora uporabiti za investicije v uslužnostno obrt najmanj 15 milijonov dinarjev.

V zneske, navedene pod točko 2/c, spadajo tudi morebitna odplačila neizterljivih anuitet, v primerih, ko je porok Okrajni ljudski odbor, posojila za izdelavo tehnične dokumentacije in predpisana izdvojitvev sredstev za obratna sredstva pri direktnih posojilih.

7.

V letu 1960 se sme koristiti iz tekočega priliva v okrajni investicijski sklad za obratna sredstva največ 60 milijonov dinarjev.

Odobrovanje posojil za obratna sredstva iz tekočega priliva z vračilnim rokom do konca l. 1960 niso zajeta v omejitvi po prejšnjem odstavku.

8.

Za kritje primanjkljaja okrajnega investicijskega sklada za leto 1960 se lahko najame kratkoročno posojilo, toda največ do zneska 131 milijonov dinarjev.

9.

Odbor za odobravanje posojil iz okrajnega investicijskega sklada lahko prevzame obveznosti za tranše v prihodnjih letih, vendar največ do 50% od skupnega zneska iz točke 2/c.

10.

Za izvedbo določil tega poglavja naj Jugoslovanska investicijska banka, podružnica v Kopru, razpiše natečaje soglasno z Odborom za odobravanje posojil iz okrajnega investicijskega sklada in pristojnim svetom Okrajnega ljudskega odbora.

XVI. poglavje

DOLOČITEV KOLIČIN STOJEČEGA LESA ZA SEČNJO V LETU 1960

1.

Za leto 1960 se določajo za sečnjo v gozdovih SLP, s katerimi gospodari Gozdno gospodarstvo, naslednje količine lesa:

OBČINA	Količ. za seč. stoj. lesa	Od tega:		Sortimenti igl. v m ³ izdel. lesa		
		igl.	list.	hlodi za ža- go	jam- ski les	celu- lozni les
Hrpelje	1509	600	909	70	—	290
Ilirska Bistrica	41128	16412	24716	9900	3110	690
Postojna	49045	32647	16398	20330	4390	1770
Sežana	2968	2400	568	300	—	1250
Skupaj	94650	52059	42591	30600	7500	4000

2.

Za sečnjo gozda v drugih gozdovih SLP, v združenih gozdo-

vih in zasebnih gozdovih in na negozdnih zemljiščih se določijo za leto 1960 naslednje količine lesa:

OBČINA	Količ. za seč. stoj. lesa	Od tega:		Sortimenti igl. v m ³ izdel. lesa		
		igl.	list.	hlodi za ža- go	jam- ski les	celu- lozni les
Hrpelje	7390	600	6790	100	360	—
Ilirska Bistrica	27257	12373	14884	5100	2450	725
Koper	3003	112	2891	10	45	—
Postojna	31839	19687	12152	10390	2565	1675
Sežana	10611	1304	9307	250	780	—
Skupaj	80100	34076	46024	15850	6200	2400

Količine stoječega lesa iglavcev za sečnjo, določene v 1. in 2. točki, so maksimalne. Količine izdelanih sortimentov iglavcev pa so minimalne ter so namenjene za industrijske žage, rudnike in tovarne celuloze.

XVII. poglavje

OKRAJNI PRORAČUNSKI
IN DRUGI SKLADI

V letu 1960 bodo razpoložljiva sredstva proračunskih in drugih skladov za pospeševanje posameznih gospodarskih področij in drugih služb, s katerimi upravljajo okrajni organi, naslednji:

	v 000/din		
	Od tega		razpoložljivo v letu 1960
	blokirano v letu 1960		
Okrajni sklad za pospeševanje kmetijstva	20249	1674	18575
Okrajni vodni sklad	21581	—	21581
Okrajni gozdni sklad	189764	98132	91632
Vzdrževalna gozdna služba	184415	—	184415
Okrajni cestni sklad	89266	16674	72592
Gasilski sklad	6334	—	6334
Skladi za kadre	37378	—	37378
Sklad za štipendije	9615	—	9615
Sklad za socialne ustanove	4085	—	4085

XVIII. poglavje

OKRAJNI SKLAD ZDRAVSTVENEGA
ZAVAROVANJA
KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV

1.

V okrajni sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev plačajo v letu 1960 občinski ljudski odbori 123 % od splošnega prispevka, ki ga plačujejo kmetijski proizvajalci njihovega področja.

2.

Skupna razpoložljiva sredstva okrajnega sklada zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev bodo znašala letos 180 milijonov dinarjev.

XIX. poglavje

UKREPI ZA ZAGOTOVITEV
SKLADNEGA RAZVOJA GO-
SPODARSTVA PO PREDVIDE-
VANJIH DRUŽBENEGA PLANA
OKRAJA KOPER ZA RAZDOBJE
1957 DO 1961

1.

Občinski družbeni plani za leto 1960 morajo biti skladni z nakazanimi smernicami in proporci tega družbenega plana. Posamezni okrajni upravni organi morajo spremljati izvajanje okrajnega družbenega plana in po potrebi predlagati ustrezne ukrepe in mere za zagotovitev izvedbe postavljenih smernic.

2.

Da se zagotovi razporejanje sredstev, s katerimi razpolagajo gospodarske organizacije skladno s smernicami tega družbenega plana, je potrebno, da zbori proizvajalcev občinskih ljudskih odborov občasno razpravljajo o delitvi sredstev gospodarskih organizacij na osebne dohodke in sklade.

Na podlagi ugotovitve iz razprav po prejšnjem odstavku ter mnenja sindikatov in zbornic naj zbori proizvajalcev občinskih ljudskih odborov dajejo gospodarskim organizacijam priporočila za smotrnejšo uporabo njihovih sredstev, kadar opazijo, da gospodarske organizacije ne uporabljajo teh sredstev kot dobri gospodarji in skladno s smernicami tega družbenega plana.

3.

Da bi se koordinirano in smotrno uporabljala sredstva občinskih cestnih skladov, je treba predložiti programe za porabo teh sredstev in proračune pred njihovo potrditvijo Okrajnemu svetu za pomorstvo in cestni promet, da da svoje mnenje.

4.

Da se zagotovi z družbenim planom za gospodarski razvoj okraja Koper za razdobje od 1957 do 1961 predvideno razmerje med zaposlitvijo novih delavcev in povečanjem delovne storilnosti v gospodarstvu, morajo za delo pristojni upravni organi stalno spremljati izvajanje smernic tega plana in sproti poročati za delo pristojnim svetom okrajnega in občinskih ljudskih odborov o vseh primerih pretiranega zaposlovanja.

Če se ugotovi, da zaradi prekomernega zaposlovanja neka gospodarska organizacija ne dosega predvidene delovne storilnosti, naj take primere obravnava zbor proizvajalcev pristojnega občinskega ljudskega odbora in da gospodarski organizaciji ustrezna priporočila.

XX. poglavje

KONČNE DOLOČBE

Ta družbeni plan velja od dneva objave v Uradnem vestniku okraja Koper, uporablja pa se od 1. januarja 1960 leta.

Št. 30-4/1

Koper, 10. februarja 1960.

Predsednik OLO
Albin Duje, l. r.